

LNS JAUNĀ MĀJASLAPA

INESE IMMURE

No šā gada februāra Latvijas Nedzirdīgo savienības mājaslapai ir jauns dizains. Jaunā mājaslapa, ko izstrādājusi SIA „Mediaparks”, tapusi projekta „Klusuma pasaule” ietvaros, pateicoties ESF finansējumam.

Jaunā mājaslapa ir vizuāli pievilcīgāka, ērtāk pārskatāma, un tai ir plašākas attēlu un video ievietošanas iespējas. LNS biedri un projekta „Klusuma pasaule” klienti papildus varēs noskatīties jaunākās videoziņas; izlasīt jaunāko avīzes „Kopsoli” elektronisko versiju, apskatīties foto un video galeriju; pievienot savus komentārus rakstiem; iepazīties ar LNS Domes un Valdes lēmumu pilnu tekstu.

Lai varētu izmantot šīs priekšrocības, nepieciešams reģistrēties. Reģistrējoties vajag norādīt LNS biedra kartes nr. vai projekta „Klusuma pasaule” klienta kartes (zilās) nr., savu e-pasta adresi un izvēlēties paroli.

Pēc reģistrēšanās savā e-pastā saņemsiet apstiprināšanas saiti. Nospiežot uz šīs saites, būsiet veiksmīgi reģistrējušies.

Neskaidrību gadījumos lūdzam sūtīt savu jautājumu uz admin@lns.lv. Ja zināt, kā reģistrēties, lūdziet palīdzību savas biedrības vadītājam. Rīdziniekiem palīdzēs Vita Kamare Elvīras ielā 19 vai Informācijas centra darbinieki Jāņa sētā 5.

Ar sīkāku skaidrojumu par reģistrēšanās kārtību varat iepazīties videoziņās nr. 28.

Ja vēlaties izmantot reģistrēta klienta priekšrocības, bet neesat LNS biedrs, tad dodieties uz savai dzīvesvietai tuvāko biedrību un iestāieties LNS. Biedrību adreses: www.lns.lv sadaļā "Biedrības".

KARSTA ZIŅA!

10. februārī notika LNS valdes sēde, kurā valdes locekļi iepazinās ar vairākiem dokumentiem saistībā ar valsts deleģētiem pienākumiem Nedzirdīgo savienībai dzirdes invalidu sociālajā rehabilitācijā.

LR MK 2009. 15. XII pieņēmis noteikumus Nr. 1472 "Kārtība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīgīdzekļus – tīftotehniku un surdotehniku".

LNS un Labklājības ministrija 2009. 18. XII noslēgušas "Valsts pārvaldes deleģēto uzdevumu veikšanas līgumu". LNS darbinieki, kuri tiesīgi izdot administratīvos aktus, kā arī rīkoties ar valsts vai pašvaldības mantu, ir uzskatāmi par valsts amatpersonām.

LNS valde, ievērojot augšminēto un pamatojoties uz likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" prasībām, noteica valsts amatpersonas statusu LNS valdes priekšsēdētājam – prezidentam ARNOLDAM PAVLINAM.

LNS prezidenta ilgstošas prombūtnes laikā viņa kā valsts amatpersonas funkcijas veiks LNS viceprezidente SANDRA GERENOVSKA.

PALDIES PAR DARBU UN VEIKSMI JAUNAJIEM VADĪTĀJIEM

IVARS KALNIŅŠ

27. janvārī LNS valdes sēdē tika apstiprināti divi LNS SIA vadītāji: par SIA Kultūras nams „Rītausma” valdes priekšsēdētāju – Brigita Aldersone (līdzšinējā valdes priekšsēdētāja Maruta Piterniece atbrīvota no darba uz pašas vēlēšanas) un par SIA LNS Komunikācijas centrs valdes priekšsēdētāju – Ainārs Ostvalds (līdz šim viņš bija priekšsēdētāja vietas izpildītājs).

No „RĪTAUSMAS” DIREKTORES AMATA AIZIET Maruta Piterniece

Pērn pēc LNS kongresa MARUTA PITERNIECE pārsteidza nedzirdīgo sabiedrību ar savu aiziešanu no LNS viceprezidentes amata, bet šogad viņa atteikusies arī no kultūras centra „Rītausma” direktora darba pienākumiem.

„KS” interesējās par Marutas Piternieces

pēkšņo lēmumu un lūdza viņu atbildēt uz dažiem jautājumiem. Lai gan Maruta sākumā nevēlējās sniegt šo interviju, galu galā tomēr piekrita sarunai.

○ Ilgus gadus jūs vadījāt KC „Rītausma”. Par tā direktori kļuvāt, kad tas bija kritiskā stāvoklī. Tad pēc kāda laika izķepurojās un tagad turas labi, par spīti visam. Kāpēc tik pēkšņi izlēmāt aiziet no darba?

Ne tik ilgu, bet smagu gandrīz 10 gadus gan, jo vienkārši toreiz kā viceprezidente nevarēju pieļaut, lai Rītausma nogrimtu. Pašreizējā aiziešana no darba nav viena mirkļa lēmums, bet likumsakarīgs rezultāts. Par to sāku domāt jau rudenī, bet tad sākās problēmas ar Komunikācijas centra vadītāju un reizē viceprezidentu, un jaunajai viceprezidentei Sandrai vienlaicīgi bija grūti visu sakārtot. Tā arī mana promiešana iekavējās.

○ Darbu ar nedzirdīgajiem aizsākat jaunībā Alūksnes grupā un nonācāt pamazām līdz LNS viceprezidentes amatam. Savā garajā darba mūžā kļuvāt par nedzirdīgo sabiedrībā īpaši iemīļotu personu. Liekas neticami, ka jūs patiešām aizejat prom no vietas, kur tik ļoti ierasts redzēt jūs gan ikdienā, gan svētkos...

Par Alūksnes gadiem jau daudz rakstītu, neatkārtošu. Ir patīkami, ka cilvēki pieņem manu

APSTIPRINĀTS LIELĀKAIS BUDŽETS LNS VĒSTURĒ

27. janvārī notika pirmā LNS Domes sēde šajā gadā. Tās galvenais jautājums – LNS 2010. gada budžeta izskatīšana un apstiprināšana.

Galvenā grāmatvede Ilze Roķe savā ziņojumā analizēja atšķirības no iepriekšējā gada budžeta, atzīmējot LNS ieņēmumu samazināšanos no LNS saimnieciskās darbības (apmēram 10% no visiem) un to palielināšanos sakarā ar vairāku lielu projektu realizāciju, kā arī atzīmēja faktu, ka tāmē nav iekļauts finansējums 300 tūkst. latu apmērā valsts pasūtījuma izpildei sociālās rehabilitācijas jomā (tas nodalīts atsevišķi).

Domnieki apsprieda atsevišķu ieņēmumu riskus un izdevumu pozīciju nepieciešamības (atskaitījumi no SIA peļņas, saimnieciskās darbības izdevumi, centralizētie organizatoriskie pasākumi u.c.).

LNS prezidents Arnolds Pavlins debašu noslēgumā atzina: „Šis ir lielākais budžets līdzšinējā LNS vēsturē. Pirmoreiz tas pārsniedz viena miljona robežu. Nav daudzas nevalstiskās organizācijas Latvijā, kuru rīcībā ir šādi līdzekļi, un tā ir liela atbildība.

Jau pagājušajā gadā LNS nereti radās grūtības ar algu izmaksām un saimniecisko izdevumu apmaksu. Arī šis gads, ņemot vērā situāciju valstī, nebūs no vieglajiem.”

Dome nolēma apstiprināt LNS budžetu 1 028 988 latu apmērā ieņēmumu un izdevumu daļā.

Pēc tam Dome apsprieda jautājumus saistībā ar nekustamiem īpašumiem. Pirmkārt, jau šogad LNS rīcībā nonāks Rīgas NBI skolas internāta ēka. Ko darīt ar to? Tika izvirzīti vairāki priekšlikumi un **pieņemts lēmums** par LNS valdei apkopot informāciju par iespējām ēku pārdot, iznomāt vai kā citādi izmantot savām vajadzībām, to izsūtīt domniekiem un martā sasaukt nākamo Domes sēdi konkrēta lēmuma pieņemšanai.

Otrkārt, LNS valdē ienācis priekšlikums no kāda pircēja, kurš vēlas iegādāties savā īpašumā LNS piederošās platības I un III stāvā Jāņa sētā 5, Vecrīgā.

Dome lēma: LNS valdei risināt pārrunas par Jāņa sētas 5, I stāva telpu iespējamo pārdošanu, ievērojot samērīgu cenu, un informēt Domi par sarunu rezultātu pirms darījuma noslēgšanas.

Dome noklausījās informāciju par LNS gatavošanos 90. gadskārtas atzīmēšanai šī gada maijā. Programmā ietverts vairāku dienu pasākumu komplekss ar semināriem, diskusijām nedzirdīgo interešu aizstāvības jomā, publisku saietu Brīvdabas muzejā un svinīgu noslēgumu kultūras centrā „Rītausma”. ▲

darbu ar labu, tad saprotu, ka tomēr biju vajadzīga! Tāda pirmā reize bija – pārsteigums Rīgas biedrībai, kad savu kandidatūru priekšsēdētājas amatam atsaucu un ieteicu pieredzes apgūšanai ievēlēt tajā E. Vorslovu.

No viceprezidentes amata aiziet arī bija īstais laiks – tas katram pašam jāsaprot. Esmu apmierināta ar Sandru Gerenovsku kā LNS viceprezidenti, jo ticu: viņa šajā amatā ir cilvēks īstajā vietā.

Un beidzot – arī „Rītausmas” liktenis izlemts pozitīvi! Lai mūsu kultūras centrs varētu saņemt valsts pasūtījumu, jānokārto dažādas formalitātes. Citu iespēju mūsu „Rītausmai” finansiāli noturēties neredzu. Vadītājam – finansējuma pieteicējam jābūt ar augstāko izglītību. Apzinos, ka neesmu tas cilvēks, kas to visu varētu veikt.

Tātad es vairs nepildīšu vadītājas pienākumus, bet tas nenozīmē, ka uzreiz kļūšu neredzama. Gan jau laiks rādīs, ko darīt turpmāk. Atpūsties arī vajag, nebija jau tik vienkārši būt šajā vietā.

OKāds ir visspilgtākais notikums kultūras centrā „Rītausma”, ko esat piedzīvojusi? Tāds, ko nevarēsiet aizmirst?

Grūti tikai vienu nosaukt! Nevaru aizmirst, kā vajadzēja telpu pēc telpas atbrīvot, lai varētu tās izīrēt. Tad nāca trākie uztraukumi, kad caurais jumts draudēja ar lielām nepatikšanām. Te liels paldies prezidentam, kurš visus šos gadus bija mūsu vienīgais atbalstītājs, pastāvēja uz to, ka nams nedzirdīgajiem jā saglabā, kaut bija vairāki, kuri ieteica to pārdot, starp citu, arī tagad dzirdam to pašu – vajadzēja pārdot, to neizdarījāt, kad varēja utt. Mani šokē šādi izteikumi, ko gan vēl var runāt tagad, kad vairāki projekti realizēti, lai nams būtu sakārtotāks, jumts pilnīgi jauns

uzlikts. Protams, vēl daudz ko vajadzētu, bet jāatceras – kas netika izdarīts 30 gados, tika paveikts 10 gados! Gribas ticēt, ka vēl daudz kas labs šajā namā notiks!

Tātad paveiktais saimnieciskais darbs bija tas vissmagākais, tāpēc arī visvairāk atmiņā paliekošais. Varu tikai ar siltumu pieminēt mūsu nama ļoti mazo kolektīvu, kurš tiešām strādāja no sirds, lai visi pasākumi un darbi labi izdotos.

OVai palika kādi darbi, ko, aizejot no „Rītausmas”, nepaguvāt izdarīt?

Vēl nav sakārtota dokumentācija darba drošības jautājumos un jānovērš ugunsdrošības pārbaudes aktā norādītie trūkumi. Tur, kā saka, man rokas bija par īsām!

OKo jūs ieteiktu jaunajai direktorei? Kādus darbus viņai vajadzētu vispirms veikt?

Brigita Aldersone, jaunā direktore, ir tā persona, kuru pirms dažiem gadiem jau centos ievilināt „Rītausmā”, jo viņa man likās šim darbam piemērota. Bet toreiz „uzvarēja” Komunikācijas centrs, un Brigita aizgāja strādāt tur. Taču taisnība, ka no sava likteņa neizbēgt! Viss notiek, kā tam jānotiek, esmu priecīga par šādu iznākumu.

Jaunajai nama vadītājai jādara vispirms tas, ko sākumā teicu: jānokārto viss nepieciešamais valsts pasūtījuma saņemšanai, pat tādā gadījumā, ja darbs būtu radikāli jāpārskatīja. Kā to labāk izdarīt, lai lemj LNS vadība.

OPašlaik jūs esat brīva no dažādiem pienākumiem, ar ko jūs nodarbosieties turpmāk?

Tad jau redzēs! Katrā ziņā – pavisam nepazudīšu. ▲

KULTŪRAS CENTRAM „RĪTAUSMA” IR JAUNA DIREKTORE

Līdzšinējās KC „Rītausma” direktores Marutas Piternieces vietā par SIA „Rītausma” valdes priekšsēdētāju apstiprināta BRIGITA ALDERSONE.

Kā tas noticis? Viņa piekrita sniegt interviju „KS”.

OTu esi strādājusi dažādās sfērās – „Kopsoli” redakcijā, Swedbankā un Komunikācijas centrā, tagad vadīsi kultūras centru „Rītausma”. Tik dažādas profesijas...

Domājot par saviem nostrādātiem gadiem dažādās jomās, vispirms atmiņā nāk pirmais darbs – tulkošana. Tikko beidzu vidusskolu, kad ilggadējais LNS tulks Anita Kukule piedāvāja man tulkot uzņēmējdarbības kursu V.Strazdiņa kungam. Es piekritu. Man likās, ka tīri veiksmīgi ar to tiku galā. Pēc tam nāca piedāvājums tulkot TV, un to es daru vēl šodien.

Pēc vidusskolas beigšanas iestājos Finanšu

un kredīta tehnikumā, bet to nepabeidzu. Dzīves apstākļi spieda meklēt darbu. Izmācījos grāmatvedības kursos un sāku strādāt firmā pie V.Strazdiņa par grāmatvedi. Tajā laikā biju ļoti jauna, man nebija nepieciešamās prasmes un daudzas lietas neizpratu līdz galam. Tas darbs nebija priekš manis.

Tad negaidot nāca darba priekšlikums no LNS laikraksta „Kopsoli” galvenās redaktors Ilzes Kopmanes. Strādājot redakcijā, es tiešām daudz ko iemācījos – biju sekretāre, lietvede, grāmatvede, zīmju valodas tulks, datorspeciāliste, maketētāja utt. Redakcijā nostrādāju 12 gadus. Tur strādājot, beidzu arī augstskolu „Atfistība”.

Ar laiku jutu, ka gribas kaut ko savā dzīvē pamainīt. Aizsūtīju pieteikumu darbā (CV) uz Swedbank (toreiz Hansabanka), izturēju konkursu, mani pieņēma kontu operatores amatā. Strādājot bankā, tomēr sapratu, ka mana sirds pieder nedzirdīgo sabiedrībai, ka tur tā arī palikusi. Tāpēc nolēmu atgriezties LNS kā zīmju valodas tulks Komunikācijas centrā.

Kad atgriezos, sapratu – jā, te, starp nedzirdīgajiem, ir mana īstā vieta. Un tad, šī gada sākumā, man priekšā uzradās atkal jauns izaicinājums – darbs kultūras centrā „Rītausma”. Es to pieņēmu, jo palieku tepat, Nedzirdīgo savienībā, starp savējiem.

ONedzirdīgie cilvēki ir novērtējuši tavu kā tulkdarbu, vai nav vēl aiziet no tā? Vai tiesa, ka vairs neredzēsim tevi TV ziņās un Komunikācijas centrā?

Tā vienkārši aiziet no šī darba ir ļoti grūti,

jo tomēr daudz gadu tam veltīts. Nojausu, ka daudziem nedzirdīgiem cilvēkiem grūti aprast ar domu, ka vairs nestrādāšu par zīmju valodas tulku. No vienas puses, ir kaut kas zaudēts, bet no citas – iegūts. Dzīve taču neapstājas!

Pārmaiņas ir vajadzīgas, un tas nav tas sliktākais. Ir jādod iespēja arī citiem – jauniem tulkiem sevi pierādīt. Turpmāk cilvēki mani redzēs TV ziņās, tāpat nekur jau nepazudīšu. Būšu citā vietā un veltīšu sevi citam darbam.

Kādas pārmaiņas būs gaidāmas centrā, un kāds būs tavs pirmais darbs jaunajā amatā?

Tagad uzreiz runāt par to, ko es darīšu vai kādas pārmaiņas gaidāmas, ir pārāgrī. Man jau vispirms jāiepazīstas ar darbiem, ko līdz šim veikusi KC „Rītausma” vadītāja, kas ietilpa viņas pienākumos utt. Protams, būs jāmeklē jaunas idejas, kas nemaz nav tik viegli. Jāiesaista vairāk jaunieši. Daudz kas tomēr atkarīgs no finansējuma. Gribēt var daudz, bet vajag spēt un varēt...

Kādas problēmas un aktuālas vajadzības pašreiz redzi kultūras centrā?

„Rītausma” uztur savu dzīvību un darbs

notiek: uz trešdienu ziņām un citiem pasākumiem nāk cilvēki. Problēmas slēpjas citur: milzīgas ikmēneša komunālo pakalpojumu izmaksas un tehniskais aprīkojums nav labā stāvoklī. Lai situāciju atrisinātu, nepieciešami lieli līdzekļi.

Kādam jābūt kultūras centram „Rītausma”, tavuprāt, un kāds ir tavs galvenais mērķis jaunajā amatā?

Patiesībā apzinos, ka viegli šajā amatā nebūs. Iespējams, ka cilvēki gaidīs jaunas pārmaiņas, kaut ko īpašu...

Ir svarīgi, lai šajā laikā neapstājas kultūras dzīve, lai nedzirdīgajiem šis nams būtu kā otrās mājas, kurās vienmēr un jebkurā brīdī ikvienam gribētos iegriezties. Bet to visu var radīt un saglabāt tikai kopīgiem spēkiem. Viens cilvēks to nevar izdarīt, visi kopā gan...

Tāpēc ceru, ka paši nedzirdīgie nāks ar savām idejām, ar savām vēlmēm, un kopīgiem spēkiem mēs mēģināsim tās realizēt. Zinu, daudzi palīdzējuši iepriekšējai vadītājai, tāpēc ceru, ka man arī palīdzēs brīvprātīgie. Bet, kā viss izdosies, to rādīs laiks! ▲

TULKS, PĒC TAM KOMUNIKĀCIJAS CENTRA VALDES LOCEKLIS, TAGAD VADĪTĀJS

No 2009. gada decembra Komunikācijas centra (KC) vadītāja amata pienākumus uz laiku veica šī centra valdes loceklis AINĀRS OSTVALDS.

Bet šī gada sākumā ar LNS valdes lēmumu viņš tika apstiprināts par SIA Komunikācijas centrs valdes priekšsēdētāju. Šai sakarā „KS” lūdza viņu atbildēt uz dažiem jautājumiem.

Nedzirdīgo sabiedrība noteikti gribētu zināt kaut ko vairāk nekā tikai oficiālo vēsti par tavu iecelšanu jaunajā amatā. Pastāsti par sevi – savu dzīvi, darbu un to, kā esi kļuvis par Komunikācijas centra vadītāju?

Savas darba gaitas sāku Liepājas biedrībā kā zīmju valodas tulks. Biju pavisam jauns un nepieredzējis. Uz klubu mani atveda toreizējais biedrības vadītājs Jānis Heidemanis, un viņu varu uzskatīt par savu pirmo skolotāju. Paldies viņam un arī tagadējai biedrības priekšsēdētājai Gundegai Paņko. Šajā biedrībā tulka darbā esmu nostrādājis 12 gadus.

Paralēli minētajam darbam kādus 4 gadus veicu LNS Komunikācijas centra valdes locekļa pienākumus. Toreizējā KC vadītāja Edgara Vorskova pamudināts iestājos Liepājas augstskolā, kuru beidzot ieguvu bakalaura grādu sociālajā darbā. Jāatzīst gan, nebiju gaidījis, ka dzīve pēc kāda laika izspēlēs šādu gājieni un man tiks piedāvāts vadīt Komunikācijas centru. Paldies LNS vadībai par to, un, protams, centīšos darīt visu, kas manos spēkos, lai attaisnotu šo uzticību.

Tu esi iesaistīts arī LNS projekta „Klusuma pasaule” aktivitātēs. Vai joprojām esi Liepājas biedrības tulks? Kā iespējams visus darbus apvienot?

Jau agrāk esmu strādājis dažādos LNS

projektos. Šobrīd esmu iesaistīts arī lielajā projektā „Klusuma pasaule”. Mans uzdevums ir izstrādāt profesijas standartu pilnīgi jaunam amatam – nedzirdīgo sociālam asistentam. Kopš iecelšanas valdes priekšsēdētāja amatā vairs neesmu Liepājas biedrības tulks, projektā darbojos ar minimālu slodzi vienā aktivitātē.

Kādas ir tava darba galvenās prioritātes, lai panāktu tālāku KC darba attīstību?

Ir svarīgi nostiprināt darba komandu ar profesionāliem tulkiem, kas spējīgi sniegt kvalitatīvus pakalpojumus nedzirdīgajiem. Zīmju valodas tulkam jābūt izglītotam, psiholoģiski stabilam, ar lielu iejūtību un pacietību utt. Svarīgi, lai tulki justu cits cita atbalstu, fiziski nenogurtu un psiholoģiski nesadeģtu... Un tāpēc nepieciešami dažādi motivācijas pasākumi, kvalifikācijas celšanas kursi un citas līdzīgas nodarības tieši šīs profesijas pārstāvjiem.

Komunikācijas centrs no saviem maksas pakalpojumiem pagājušajā gadā guvis krietnu peļņu, bet tajā pašā laikā centra pakalpojumu pieejamība dažās jomās, piemēram, izglītībā, ir ierobežota. Vai šajā virzienā šogad gaidāmas kādas pozitīvas pārmaiņas?

Runājot par tulku pieejamību, vēl ir jāmeklē risinājumi. Lielā mērā tos nosaka finansiālā situācija un mūsu rīcībā esošie resursi. Jāmeklē un jāiesaista jauni, perspektīvi darbinieki, jādod iespēja augt jauniem tulkiem utt. Protams, mūsu mērķis, uz ko jāvirza KC darbs, paliek nemainīgs – censties nodrošināt tulka pakalpojumus nedzirdīgajiem visās viņiem nepieciešamajās dzīves jomās. Te pirmām kārtām jāmin visai sāpīgais un neapšaubāmi aktuālais jautājums par tulku pieejamību nedzirdīgajiem studentiem augstākajās mācību iestādēs.

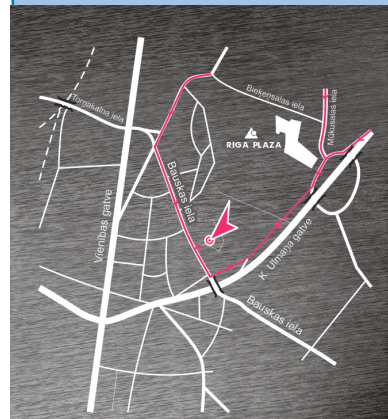
Par turpmākiem darbiem tagad grūti pateikt. Idejas, domas ir, bet gan jau laiks rādīs jaunas vajadzības, līdz ar to nāksies apsvērt arī iespējas to ieviešanai. Vārbūt kaut kas būs citādāk, kaut kas mainīsies, bet tas paliek mūsu ziņā.

Vai, vadot šo centru, pats arī sniegsi tulka pakalpojumus klientiem?

Jā darba gaitā radīsies situācija, ka nebūs tulka, kas sniegtu nepieciešamo pakalpojumu, tad, protams, to darīšu, jo mūsu centra pienākums ir palīdzēt ikvienam, kas pie mums iegriežas. Tādu pozitīvu un pretimnākošu attieksmi sagaidu arī no ikviena sava darbinieka. ▲

**PIEDĀVĀ DROŠUS
PAKALPOJUMUS UN
DRAUDZĪGU ATTIEKSMI
Bauskas 20, Rīga
Tālr. 27007778, 26424193**

**Mūsu autoserviss specializējas
Japānā un Eiropā ražotu
automašīnu apkopē un
remontā (Mazda, Toyota,
Mitsubishi, Renault, Opel,
Volkswagen, Citroen u.c.).**

Mūsu pakalpojumi: automašīnas sagatavošana tehniskai apskatei CSDD (ar TA iziešanu);

✓ tehniskā apkope (eļļas, visu veidu filtru, šķidrumu maiņa);

✓ dzinēju, pārnesumu kārbas, ritošās daļas, bremžu sistēmas remonts;

✓ savirzes regulēšana autoriepu maiņa (pārdošana/glabāšana);

✓ virsbūves remonts, krāsošanas darbi;

✓ poligrāfijas darbi – reklāmas uzraksti uz automašīnām;

✓ rezerves daļu tirgošana (jaunas un lietotas);

✓ palīdzība uz ceļa, evakuācija – izmantojot SMS, var ziņot par atrašanās vietu, automarku utt. uz tel.+371 20034929

✓ tehniskās grāmatas sastādīšana – ar to var kontrolēt automašīnas stāvokli, datus par veikto remontu utt.

Jūsu ērtībām mūsu mājas lapā www.tmm.lv tiks piedāvāta pieteikuma veidlapa, ko aizpildot ātri un viegli veikt pasūtījumu jebkuram mūsu pakalpojumam.

Šobrīd var to rakstīt brīvā formā uz e-pastu tmmserviss@inbox.lv

Cilvēkiem ar ierobežotām fiziskām spējām paredzētas atlaides: rezerves daļām – 20%, darbam – 10%.

ŠOGAD LNS APRIT 90 GADI

✍ IVARS KALNIŅŠ

Vai mēs kādreiz esam iedomājušies dzīvi bez Latvijas Nedzirdīgo savienības? Kāda ir tās loma mūsu dzīvē? Vai LNS izmainījusi mūsu dzīvi? Ko tā mums devusi? Mēģināsim atskatīties uz vēsturi... LNS savā pastāvēšanas laikā piedzīvoja strauju izaugsmi: radīja daudz labas lietas, aizstāvēja nedzirdīgo intereses, risināja problēmas, padarīja mūsu dzīvi interesantāku, nodrošināja mūsu vajadzības, popularizēja nedzirdīgo kultūru un valodu.

Mēs allaž esam dzīvojuši aizspriedumu un nesapratnes pilnā pasaulē. Vienmēr esam gribējuši, lai mūs sadzirdētu un uzklausa. Vai bez LNS būtu uzbūvētas daudzas mūsu mājas – ražošanas ēkas, klubi, kultūras nams, nodrošināti dzīvokļi? Kam varam teikt paldies par bagāto nedzirdīgo kultūras dzīvi visos gados? Kas cits spētu cīnīties par nedzirdīgo tiesībām? Par integrāciju varētu pat nedomāt, ja LNS neko nedarītu. Kas gādājis par nu jau miljoniem latu realizāciju projektos, lai mūsu dzīve būtu saistošāka?

LNS ir viena no aktīvākajām nedzirdīgo organizācijām pasaulē, un mums ir pamats lepoties ar savas organizācijas sasniegumiem.

Deviņdesmit gadi ir viena cilvēka mūžs, bet cilvēks viens dzīvē nespētu tik daudz paveikt. Tomēr LNS ir paveikusi daudz vairāk tāpēc, ka kopā esam spēks.

Šogad 19. maijā LNS sagaidīs 90. jubileju. Par godu tai „KS” turpmāk publicēs ekspressintervijas – sarunas ar mūsu laudīm, kā arī vēsturisku atskatu par LNS noietu ceļu 90 gados. ▲

EKSPRESINTERVIJA – LNS 90: AGRĀK UN ŠODIEN

✍ IVARS KALNIŅŠ

INITA PUHOVSKA: Atceros, padomju laikā LNB (Latvijas Nedzirdīgo biedrība) klubi un KC „Rītausma” piedāvāja daudzus gan mākslinieciskās pašdarbības, gan vispārīglītojošus un praktiskus pasākumus. Tajos lielu darbu ieguldīja toreiz visiem pazīstamā aktīviste Monika Rublovska. Tolaik par garlaicību nevarēja sūdzēties, risinājās daudzveidīga kultūras dzīve: koncerti, festivāli, izrādes, mēģinājumi, atpūtas vakari ar plašu programmu u.c. Tolaik bija aizņemta ar savu darbu, dzīvot līdzī LNB norisēm nebija laika, tāpēc šīs plašās iespējas diemžēl neizmantoju.

Arī tagad LNS dzīve nemaz nav sliktāka – dažādi realizētie projekti padara to interesantu un mūsu ikdienu gaišāku.

Novēlu LNS labu izdzīvošanu šajā īpaši grūtajā laikā. Lai veicas nākamajos projektu konkursos! Mans ieteikums – LNS varētu palīdzēt veidot ciešāku saskarsmi starp nedzirdīgiem pilsētniekiem un lauciniekiem. Par saliedētību!

BIRUTA LASMANE: Augsti vērtējama vienmēr bijusi LNS mākslinieciskā pašdarbība. Pati piedalījās tautas deju kolektīvā 1976. – 2000. gadā. Tolaik notika daudz izbraukumu pa visu Padomju Savienību. KC „Rītausma” regulāri uzņēma viesus no dažādām valstīm, ar kuriem mums bija iespēja iepazīties un parunāties. Vēl laba lieta bija – LNB palīdzēja nedzirdīgiem cilvēkiem tikt pie dzīvokļiem, kā arī izīrēja vasaras mītnes. Deva iespēju atpūsties sanatorijās.

Salīdzinājumā ar šo laiku LNS aktivitātes rūpēs par saviem cilvēkiem nav mazinājušās. Pateicoties mūsdienu tehnoloģijām, LNS radušās citas jaunas iespējas un risinājumi. Visumā esmu apmierināta ar LNS darbu.

Novēlu, lai LNS turpina attīstīties un aizstāvēt mūsu cilvēkus. Daudz panākumu 90. dzimšanas dienas gadā!

VIJJA PULKA: Labākajos gados LNB nedzirdīgos cilvēkus nodrošināja ar plašiem kultūras pasākumiem, izbraukumiem un daudzām iespējām. To nevar salīdzināt ar mūsdienām. Toreiz es auklēju bērnus, tāpēc nevarēju aktīvi iesaistīties dažādos LNB piedāvājumos. Bet tagad, kad esmu pensionāre, man ir iespēja apmeklēt KC „Rītausma” pasākumus.

Sevišķi iepriecina LNS projekta „Klusuma pasaule” aktivitātes. Pati piedalos KC „Rītausma” pašdarbībā. Pateicoties Pļaviņu biedrības aktivistam Jurijam Jerofejevam, man bija iespēja trīs reizes pabūt Zviedrijā.

Lai LNS nekad netrūkst ieceru un līdzekļu to piepildīšanai, un lai mūsu dzīve kļūst arvien interesantāka. Sveiciens manai organizācijai tuvojošā dzimšanas dienā!

PĀRŠKIROT LNS VĒSTURES LAPPUSES: 1920 - 2010

✍ ZIGMĀRS UNGURS

Šā gada 19. maijā mūsu organizācijai būs apaļa – 90 gadu jubileja. Šajos 3 mēnešos, kas atlikuši līdz svinīgajam notikumam, „Kopsoli” sniegs ieskatu dažādās LNS vēstures lappusēs. Pirmais no rakstiem – par pašiem mūsu organizācijas pirmsākumiem, par to, kā, kur un kad radās dažādas nedzirdīgo biedrības, par to apvienošanās un ceļu līdz šodienas Latvijas Nedzirdīgo savienībai.

PIRMSĀKUMI

Pirmās aktivitātes nedzirdīgo apvienošanai, organizēšanai un izglītošanai notika vēl pirms oficiālu nedzirdīgo organizāciju rašanās. Ap 1800. gadu bija manāmi pirmie privātie mēģinājumi izglītēt nedzirdīgos cilvēkus, iemācīt viņus runāt, lasīt un rakstīt. Skaidrs, ka organizēt savu dzīvi, apvienoties un aizstāvēt savas tiesības var

tikai izglītoti nedzirdīgie. Tāpēc var uzskatīt, ka sākums bija skolās. Tās ne tikai uzņēma nedzirdīgos bērnus, bet organizēja arī apkārtnes nedzirdīgo dzīvi. Nedzirdīgo skolas bija pirmie nedzirdīgo sabiedriskie centri.

Rīgā 1840. gada 21. februārī vācu literāri praktiskā pilsoņu biedrība atvēra **Rīgas Kurlmēmo skolu** (tuvāk sk. 14. lpp.).

Jelgavā 1870. gadā sāka

darboties Kurlmēmo skolas palīdzības biedrība, kas noorganizēja skolu Kurzemes un Zemgales nedzirdīgiem bērniem. Skolas pirmais priekšnieks bija Jānis Āboliņš.

Valmieras Kurlmēmo skola sāka darboties 1875. gadā, pirmais direktors – Vīlps Švēde. Šajā skolā 1922. gadā tika izveidota atsevišķa pakurlo (vājdzirdīgo) klase, kurā izmantoja paš-

izgatavotu dzirdes aparātu.

Latgalē 1924. gadā tika nodibināta **Laizānu Kurlmēmo skola**, pirmais priekšnieks – Jēkabs Vēzis.

LNS DZIMŠANAS DIENA

1920. gada 19. maijā tika reģistrēta **Rīgas Kurlmēmo biedrība**, par kuras priekšsēdētāju kļuva nedzirdīgais vācietis **Persijs Hakens**. Viņš bija zobu tehniķis, 1939. gadā kopā ar ģimeni repatriējās uz Vāciju.

Šis datums tiek uzskatīts par mūsu tagadējās **Latvijas Nedzirdīgo savienības dibināšanas datumu**.

1928. gada 11. novembrī ārkārtas pilnsapulcē tika nolemts biedrību pārdēvēt par **Rīgas kurlmēmo biedrību „Immanuel”**. Jaunais nosaukums oficiāli tika reģistrēts 1929. gada 23. janvārī.

DIBINĀS VĒL CITAS BIEDRĪBAS

Taču šī nebija vienīgā oficiālā nedzirdīgo organizācija. 1920. gada 13. novembrī tika reģistrēta **Jelgavas Kurlmēmo skolas biedrība**, bet 1928. gada 25. jūlijā nodibināta **Vispārīgā kurlmēmo biedrība Rīgā**.

Vidzemē 1929. gada 21. augustā nodibināta **Vidzemes Kurlmēmo biedrība**, bet 1930. gada 11. jūnijā tika reģistrēta **Ebreju Kurlmēmo biedrība**.

CEĻŠ UZ APVIEŅOŠANOS

Kā redzams, atkal izveidojās vairākas nedzirdīgo organizācijas, kuras darbojās atsevišķi, katra par sevi, tāpēc radās doma apvienoties. 1930. gadā tika sasaukts 1. Latvijas Kurlmēmo kongress, kuru atklāja Rīgas Kurlmēmo skolas pārzinis **Jānis Grienfelds**. Starp citu, iespējams, ka Grienfelds bija pirmais, kurš kurlmēmos sāka saukt par nedzirdīgajiem un mudināja arī citus to darīt. Kongresā plaši apsprieda nepieciešamību apvienoties, tika ievēlēta statūtu izstrādāšanas komisija.

Rīgas apgabaltiesā ar 1931. gada 19. maija lēmumu reģistrēta **Latvijas Nedzirdīgo savienība**, kuras statūti paredzēja: „Savienības darbības rajons ir visa Latvija”. Savienības valde tika ievēlēta 1932. gada 24. aprīlī. Taču par šīs organizācijas tālāko darbību ir liela neskaidrība.

Savukārt Rīgas kurlmēmo biedrība „Immanuel” un Vispārīgā kurlmēmo biedrība 1933. gadā apvienojās vienā organizācijā – **Rīgas Nedzirdīgo biedrībā**, kuras pirmais priekšsēdētājs bija

Vilis Treijs.

Jau 1935. gadā Rīgā tika reģistrēta vēl viena nedzirdīgo organizācija – „**Nedzirdīgo sports**”, kuras dibinātājs un pirmais priekšsēdētājs bija **Aleksandrs Žohovskis**.

1937. gadā **Rīgas Nedzirdīgo biedrība**, Ebreju Kurlmēmo biedrība un „Nedzirdīgo sports” nolēma apvienoties vienā kopējā organizācijā ar nosaukumu „**Latvijas Nedzirdīgo biedrība**.” Biedrības statūti paredzēja darboties visā Latvijā. Taču tajā pašā gadā ar Sabiedrisko lietu ministrijas rezolūciju tiek slēgta Ebreju Kurlmēmo biedrība, bet Vidzemes Kurlmēmo biedrība no 1941. gada darbojas Valmieras skolas pārziņā.

VĀCU LAIKĀ

Vācu okupācijas laikā drīkstēja darboties tikai sporta biedrības, tāpēc tika atjaunots „Nedzirdīgo sports”. Arī pēc tam „Nedzirdīgo sports” varēja turpināt darbību.

PADOMJU LAIKĀ

1945. gadā tika atjaunota Latvijas Nedzirdīgo biedrība, kurā iekļāvās arī „Nedzirdīgo sports”. Šajā dibināšanas sēdē tika pieņemts Statūtu projekts, kuru apstiprināja tikai 1949. gadā **Latvijas Nedzirdīgo biedrības 1. kongresā** (*No šī laika tiek uzskaitīti LNS kongresi*). Līdz kongresam notika biedru pārrēģistrācija, ražotņu un rajonu nodaļu dibināšana. Diemžēl kongresā tika mainīts nosaukums uz „**Latvijas Kurlmēmo biedrība**”.

Tomēr 1962. gadā 6. kongress lēma – atjaunot veco nosaukumu „**Latvijas Nedzirdīgo biedrība**”.

INTERESANTI FAKTI

Invaliditātes pensiju nedzirdīgie pirmo reizi sāka saņemt 1960. gadā.

1962. gadā tika izdota arī pirmā latviešu **Nedzirdīgo runas žestu vārdnīca**. Valmieras un Ventspils biedrībām 1963. gadā tika iegādātas savas mājas, bet 1969. gada 19. jūlijā tiek atklāts kultūras nams „Rītausma”.

Laiks no 1962. līdz 1974. gadam biedrībai bija straujas izaugsmes periods, tautā dēvēts par **Paula Timermaņa laikiem**, jo biedrību šajā laikā vadīja viņš – dzirdīgs cilvēks, līdz tam strādājis par Rīgas MRK direktoru. Tieši ekonomiskā domāšana Timermanim palīdzēja attīstīt ražošanu, līdz ar to LNB ieguva vairāk naudas līdzekļu, kuras ieguldīja galvenokārt celtniecībā. Tajā laikā katru gadu ap 50 ģimenēm bija iespējams

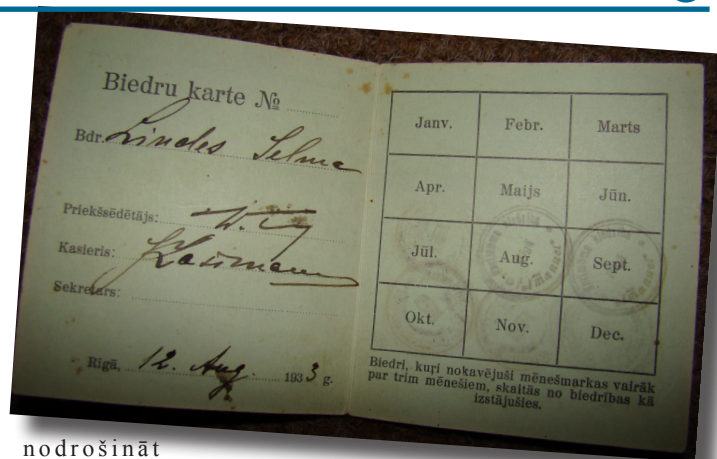

Foto: no LNS muzeja arhīva

nodrošināt

dzīvokļus. Diemžēl Timermani, pretēji nedzirdīgo sabiedrības gribai, no darba atbrīvoja ar apšaubāmu Sociālās nodrošināšanas ministrijas lēmumu.

1973. gadā citstarp notika pirmā **nedzirdīgo kinoamatieru skate**, kurā tika parādītas 36 filmas. Pārsteidzoši daudz tam laikam, kad tehniskās iespējas ne salīdzināt nevarēja ar mūsdienu iespējām. Kur gan tagad palikuši video filmēšanas entuziasti?

Sākoties Atmodai, arī nedzirdīgie aktīvi iesaistījās politiskajos procesos. Brūkot PSRS ekonomiskajai sistēmai, apstājās nedzirdīgo uzņēmumu darbība. Tāpēc 1990. gada 11. maijā **Latvijas, Lietuvas un Igaunijas Nedzirdīgo biedrību vadītāji (Jānis Liepa, Alģirds Jakaitis, Ants Maidla) noslēdza līgumu par sadarbību 7 virzienos: kultūrā, sportā, organizatoriskajā darbībā, ekonomiskajās un ražošanas attiecībās, izglītībā un sociālajā integrācijā, kultūras iestāžu sadarbībā**. Īpašs akcents tika likts uz ekonomisko sadarbību, cerot atdzīvināt nedzirdīgo ražošanas uzņēmumus. Tomēr reālus augļus šis sadarbības līgums nedeja. Notikumi attīstījās ļoti strauji, Baltijas valstis ieguva neatkarību un katra aizgāja pa savu ceļu.

1990. gadā no LNS sistēmas atšķēlās sporta nozare un tika nodibināta **Latvijas Nedzirdīgo sporta federācija**, jāpiebilst gan, ka pilnīgi patstāvīga tā kļuva tikai 1995. gadā, kad finansu līdzekļus darbam sāka saņemt no Sporta pārvaldes.

TĀLĀKAIS CEĻŠ – PAVLINA VADĪBĀ

LNS 1992. gadā tiek uzņemta **Pasaules Nedzirdīgo federācija**. Šai pašā gadā mūžībā aizgāja LNS priekšsēdētājs J. Liepa un biedrību sāka vadīt viņa vietnieks **Arnolds Pavlins**. Nākamajā gadā notika 13. kongress, kurā daudz runāja par to, ka LNB vadītājam vajag būt nedzirdīgam cilvēkam.

Taču no visiem Latvijas nedzirdīgajiem toreiz neatradās

nevienu

piemērota kandidāta, kas spētu uzņemties šo amatu, tāpēc tika ievēlēts A. Pavlins. Šajā kongresā tika mainīts organizācijas nosaukums uz „**Latvijas Nedzirdīgo savienība**” un rajonu nodaļas tika pārdēvētas par reģionālajām biedrībām.

Jāatceras, ka A. Pavlins LNS vadību uzņēmās organizācijai ļoti smagā finansiālā periodā, kad naudas līdzekļu faktiski nebija, vēl vairāk, bija sakrājis liels nodokļu parāds.

Par to, kā Latvijas Nedzirdīgo savienība tika izvilktā no bedres un iecelta Latvijas spēcīgāko sabiedrisko organizāciju vidū, vajadzētu uzrakstīt atsevišķu grāmatu. Galvenie nopelni šajā smagajā darbā pienāks Arnoldam Pavlinam, tāpēc likumsakarīgi, ka viņu ievēlēja atkal un atkal visos turpmākajos kongresos. Pašlaik viņš ir visilgāk – 18 gadus LNS vadījušais cilvēks visā tās vēsturē. Viņš bieži saņēmis dažādus apbalvojumus, bet visievērojamākais no tiem – Trīszvaigžņu ordeņa I pakāpes Goda zīme 2001. gadā.

Šai periodā nodibināts **LNS Surdotehniskās palīdzības centrs** ar filiālēm Rēzeknē, Ventspilī, Daugavpilī, Liepājā un Alūksnē. No 2010. gada tam pilnībā uzticēta valsts pasūtījuma izpilde surdotehnikas nodrošināšanā nedzirdīgajiem. Izveidotas un sekmīgi darbojas vairākas **LNS SIA – Zīmju valodas centrs, Komunikācijas centrs, Dane, Rītausma** u.c. Atgūti un atjaunoti nekustamie īpašumi, iegādāta zeme zem tiem. Ar Eiropas Savienības atbalstu sākusies sociālās rehabilitācijas centru būvniecība Rīgā un Liepājā.

LNS 2004. gadā iestājās **Eiropas Nedzirdīgo organizācijā**, bet 2005. – 2007. gadā tika realizēts līdz tam lielākais projekts LNS vēsturē – „**Klusās rokas**”. Sākusies un turpinās Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu ēra. Tā ir LNS šodiena, kas veido reizē gan tās pagātni, gan nākotni. Turpmāk vēl! ▲

SURDOTULKA DARBS – NEPROGNOZĒJAMS UN RADOŠS, UZJAUTRINOŠS UN NOMĀCOŠS...

 ZIGMĀRS UNGURS

Pirms dažām nedēļām Latvijas TV Panorāmā parādītais sižets, kurā raidījuma vadītājs Arnis Krauze sarunājas ar surdotulku Brigitu Aldersoni par tulka darbu televīzijā, daudziem lika aizdomāties, cik tomēr zīmju valodas tulku darbs ir neparedzams, varētu teikt – radošs un ārkārtējs. Ne velti visā pasaulē runā par surdotulku izdegšanas sindromu un supervīziju nepieciešamību. Cik tas ir pamatoti?

Mēs no tulkiem gaidām un gaidām, ka dos, tulkos, pateiks visu priekšā...

Bet kādas ir viņu darba īpatnības? Ko viņi paši domā par savu darbu? Cik īsti viegls vai grūts tas ir?

Lūk, fragments un foto no pieminētās intervijas, kas publicēta LNS Komunikācijas centra mājas lapā!

TV VIDES ĪPATNĪBAS

ARNIS KRAUZE: „... par gada nevārdiem minēti bieži lietotie izteicieni «pa lielam», «da jebko» un vēl vairāki. Izrādās, ka šie jaunie vārdi nonāk arī zīmju valodā, ar kuru sazinās nedzirdīgie cilvēki. Un daļa jaunvārdu zīmju valodā top tieši Panorāmas ziņu studijā.

Brigita Alderson par surdotulkotāju Latvijas Televīzijā strādā jau 18 gadus. Ziņas pl. 18 šobrīd ir vienīgās televīzijas ziņas Latvijā, kur informāciju par jaunākiem notikumiem uzzina arī nedzirdīgie cilvēki. Parasti Brigita studijā ierodas ar krietna laika rezervi, lai pagūtu iepazīties ar vismaz daļu no ziņu tekstiem. Un īpaša uzmanība tiek pievērsta tiem jaunajiem vārdiem, kuriem savas zīmes nedzirdīgo valodā vēl nav. Surdotulki bieži vien esot pirmie, kas jaunos vārdus jeb jaunās zīmes ievieš nedzirdīgo sabiedrībā.

Šonedēļ, stāstot par gada jaunvārdiem un izteicieniem, ievēroju, ka kolēģe blakus nedaudz samulst. Un izrādās, ka tieši tas bija brīdis, kad izteicienam „da jebko” tapa zīme arī nedzirdīgo valodā.

BRIGITA ALDERSONE: „Es tiešām samulstu, jo tas mani mazliet nošokēja. Pēkšņi tādi vārdi – kas it kā populāri, bet jāparāda „da jebko”. Man tādā steigā un ātrumā vajadzēja ātri uzminēt, kā lai to parāda. Vārds „jebko” – saprotams, zīme ir. Bet „da” – tas svešvārds, kas ienācis no malas. Bet es izgāju no situācijas un šo zīmi parādīju.”

REĢIONĀLĀS UN EKSTRĒMĀS ĪPATNĪBAS

Bet kā savā ikdienas darbā veicas citiem tulkiem, kuriem nākas pabūt tik dažādās situācijās, tik dažādās vietās un

iestādēs, tik neparedzamos apstākļos? Ko viņi paši domā par sava darba specifiku? Kā jūtas, savus tulka pienākumus pildot? Vai viņu ģimenes samierinās ar neprognozējamām izsaukumiem pat brīvdienās un naktīs? Lūk, dažu tulku pārdomas, kuriozi un citi gadījumi iz prakses.

ŽANETE ŠKAPARE (Kuldīgā):
“Nācās braukāt pa zādzību vietām no deviņiem rīt līdz septiņiem vakarā...”

Par zīmju valodas tulka darbu runājo, jāatzīst, ka reģionos strādājošo tulku darbs nedaudz atšķiras no Komunikācijas centra birojā strādājošo tulku darba. Mums, protams, nav tik lieli apjomi (apkalpoto klientu skaits, tulkošana TV u.c.), bet mums reģionos nav iespējams palikt tikai tulkiem vien. Mēs esam iesaistīti vietējās biedrības dzīvē, visos notiekošajos procesos, visu mūsu vietējo cilvēku problēmās.

Veicam daudzus dažādus darbus, kuri mūsu darba līgumā nav ierakstīti. Organizējam vai ņemam līdzdalību biedrības pasākumos. Palīdzam biedrības vadītājam dažādos darbos. Apkalpojot klientus kā tulki, darām arī to, kas nebūtu jādara. Protams, kāds varētu teikt, ka pašu vaina, bet mēs citādāk laikiem neprotam un arī nevaram. Cilvēks atbraucis no laukiem, viņam bēda sakrājusies uz sirsniņas, gribas izrunāties. Ir jāuzklausa.

Par specifiku – tā izpaužas arī tajā faktā, ka tulkam jātulko ļoti dažādās iestādēs, kā arī jāapkalpo ļoti dažādi klienti. Es uzsveru „ļoti”, jo ir gadījumi, kad klients pat neprot zīmju valodu, tomēr man ar viņu jāsaprotas.

Piemēram, man bija izsaukums no Talsu policijas. Paziņoja, ka nepieciešams zīmju valodas tulks un notiks liecinieka liecības pierakstīšana. Nekas sīkāk netika teikts. Aizveda uz notikuma vietu, bet tur no mājas nes ārā noslepkavotu cilvēku. Jutos pavisam neomulīgi, turklāt vēl izrādījās, ka vienīgais liecinieks ir mirušā radnieks, kurš pie tam neprot ne rakstīt, ne lasīt, ne pārvalda zīmju valodu.

Esmu tulkojusi policijas izolatorā. Izmeklētājs iveda mani mazā, ļoti šaurā telpā. Ne tur logu, ne durvju, viens galds un krēslis. Ļoti nepatīkami. Pirmā doma, kas iesāvēs toreiz prātā, ka nav pat kur aizbēgt, ja ieslodzītais izdomātu uzbrukt. Tā, protams, nenotika, viss noritēja gludi. Bet, ja tā padomā, uzbrukuma iespēja ir pilnīgi reāla. Un tulki nav pat apdrošināti!

Reiz ar policiju un aizturēto braukājām pa zādzību vietām no deviņiem rīt līdz septiņiem vakarā. Zādzības bija veiktas vairākās vietās, nācās pārvietoties pa visu Kuldīgas rajonu.

Esmu tulkojusi arī naktī – ja policija izsauc, tad vienkārši jābrauc. Tas pats ar ātro palīdzību. Ja tā godīgi, saplānot pašai savā dzīvē kaut ko uz priekšu nemaz nav tik vienkārši, un manai ģimenei ar to jāērķinās. Tas, protams, nenozīmē, ka viņi ar to vienmēr arī samierinās.

Ļoti smagi ir tulkot bērēs. Es nevaru pēc tam tā vienkārši atslēgt savas emocijas. Redzu, kā aizgājēja ģimene pārdzīvo, turklāt savus biedrus diezgan labi pazīstu. Tulkoju, un asaras pašai birst. Smagi.

Tāpat arī slimnīcā. Bija gadījums, kad ar policiju ieradāties slimnīcā, kur guļ piekauts jauniets. Skats ne no jaukākiem. Visu dienu pēc tam man bija slikti. Es vispār nepanesu asinis.

Tādus īstus kuriozus nevaru atcerēties. Gan jau ir bijuši, bet ne tik

spilgti, laikam tās drūmās situācijas vairāk paliek atmiņā. Vienīgi – ir bijuši gadījumi, kuri man likuši nosarkt. Piemēram, iesākumā man bija grūtības ar to, ka jātulko medicīnas iestādē klientam (vīrietim), kurš runā ar ārstu, arī vīrieti, par ļoti delikātām lietām, par kurām es labprātāk nemaz negribētu zināt. Tā nu viņi uz mani skatās, bet es pamazām kļūstu aizvien sātāka un sātāka. Bet ko iesākt, tā arī sarkaniem vaigiem pildīju savus darba pienākumus. Kas cits atliek!

INA RUTKOVSKA (Ventspilī):

"Saku, ka pašiem jāizvēlas, ko darīt..."

Bija kuriozs gadījums pirms kādiem pieciem gadiem. Bija jāiet tulkot uz bērēm, jo aizgājējs bija nedzirdīgs cilvēks un pavadīt savējo pēdējā gaita bija ieradusies arī nedzirdīgie. Tā nu daru savu darbu, tulkoju mācītāja runu. Pēc kādām piecām minūtēm ievēroju, ka zārka nesēji – pajauni puīši ļoti divaini uz mani nolūkojas. Tad viņi kaut ko apsprieda savā starpā, un viens steidzīgi devās prom.

Izrādījās, ka, vērojot manu tulkošanu, viņi nodomāja, ka man sākas kaut kāda lēkme, tāpēc ar rokām plātos pa gaisu. Gribēja jau saukt ātro palīdzību. Bet tad viņiem paskaidroja, ka esmu zīmī, ka esmu tuls un tulkoju nedzirdīgajiem.

Kas attiecas uz manu profesiju – parasti jau nedzirdīgais uzskata, ka tulkam jābūt zinošam visās jomās, jāspēj dot padomus dažādās situācijās, kā rīkoties, ko vispār darīt tālāk, kā dzīvot...

Saku, ka pašam ir jāizvēlas, ko darīt, kā izturēties, bet to mani klienti bieži vien negrib saprast. Ienāk un jautā, kas notiek pašvaldībā, kādas izmaiņas ir politikā, likumos un tamlīdzīgi. Labi, ka ir tāds internets – paskatos un izstāstu.

Visumā tik traki nav, mūsu ļaudis ir saprotoši, izrunājamies un nonākam pie pareiza lēmuma.

INESE GEDUŠA (Rēzeknē):

"Reizēm gadās, ka aizmirst par tulku klātbūtni..."

Reiz tulkoju tiesā. Tiesnesim laikam bija nepierasts, ka viņa runu tulko zīmēs. Viņš mēģināja man palīdzēt un sāka runāt lēnāk. Taču tas man tikai traucēja, jo pazuda normāls runas ritms. Tāpēc teicu tiesnesim, ka viss ir kārtībā, lai runā ierastā ātrumā. Taču viņš turpināja runāt

arvien lēnāk un lēnāk, tā ka man bija jātulko kā palēninātā filmā.

Tas man sāka krist uz nerviem un jutos mulķīgi. Kad tiesas beigās tiesnesis pienāca pie manis un

pajautāja, vai tik viņš nerunāja pārāk ātri, tad nu gan man bija jāapspiež smieklis... Pateicu, ka varēja jau nu runāt ātrāk.

Reizēm gadās, ka policisti, kas vienmēr pieraduši paši tikt galā, aizraujas un aizmirst par tulku klātbūtni, pielec kājās un sāk žestikulēt gluži kā mēmajā šovā „uzmini nu!“. Bet tad attopas, ka viņiem taču tuls blakus...▲

Dārgie lasītāji, padomājiet – arī mums visiem vienmēr tuls blakus! Ieskatīsimies labi – varbūt arī viņam reizēm vajadzīga mūsu palīdzība. Varbūt arī viņi gaida, lai mēs pajautātu: kā klājas, kā jūties? Varbūt arī tulku reizēm vajadzētu uzklaustīt un pasaudzēt?

PASAULES PIEREDZE: EIROPAS ZĪMJU VALODAS TULKU KONFERENCĒ

 EDGARS VORSLOVS, BRIGITA ALDERSONE. Sākumu sk. KS nr.14, 2009.

Pēdējā laikā Eiropā strauji palielinājis to tulku skaits, kas sajūt sāpes rokās.

Ir veikti pētījumi par to, kādas tulkiem ir veselības problēmas, un atzīts, ka šī ir viena no augsta riska profesijām, kas var izraisīt nopietnas veselības problēmas.

Daudzi ārsti neprot atklāt zīmju valodas tulku veselības traucējumus saistībā ar viņu profesiju. Tāpēc ir svarīgi, ka tuls pats spēj noteikt veselības problēmas cēloni un pastāstīt ārstam par sava darba specifiku. Sevis izziņošana un sekošana savai veselībai tulkiem palīdz mazināt saslimšanas risku.

Tulkiem nepieciešami regulāri muskuļu stiepšanas vingrojumi, masāžas, nedrīkst veikt asas kustības. Pirms tulkošanas jāiesilda muskuļi, izmantojot dažādus paņēmienus.

ZĪMJU VALODAS TULKU DARBA AIZSARDZĪBA

Eiropā zīmju valodas tulki pārsvarā strādā individuāli, tāpēc trūkst profesionālas darba organizācijas un tulkiem līdztekus savu tiešo pienākumu veikšanai jāpilda arī dažādi blakusdarbi. Pēdējā laikā tulki sāk apvienoties dažādās organizācijās, lai pakalpojumus sniegtu kolektīvi.

Piemēram, Somijas zīmju valodas tulku kooperatīvs nodarbina apmēram 80 pilnu laiku strādājošos tulkus. Tā pakalpojumus izmanto dažādas pašvaldības, kuras apmaksā pakalpojumus

nedzirdīgajam klientam līdz 180 stundām gadā.

Kooperatīvs lielu vērību pievērš tulku darba apstākļiem. Visiem ir tiesības izmantot profesionālo veselības aprūpi (medicīniskās pārbaudes, psiholoģisko terapiju utt.). Ja slimību izraisījuši darba apstākļi, profesionāls ārsts, darbinieks un viņa darba devējs apspriežas par nepieciešamām darba apstākļu izmaiņām.

Tiek pielietoti arī citi veidi, kā praktizēt, veicināt psiholoģiskos un fiziskos darba apstākļus:

- ✓ grupu darbs;
- ✓ tulkošana pa pāriem;
- ✓ atpūta pēc tulkošanas;
- ✓ regulāras tikšanās ar profesionālu terapeitu, supervīzijas;
- ✓ lekcijas par ergonomiku un darbinieku enerģijas saudzēšanu;
- ✓ apmaksātas nodarbibas darbiniekiem brīvā laikā (sporta aktivitātes, dažāda veida hobiji) u.c.

IGAUNIJĀ UN CITUR EIROPĀ

Vēl nedaudz par tulku sistēmu Igaunijā. Lai strādātu par zīmju valodas tulku, jāmacās četri gadi. Bet, ja vēlas strādāt par tulku Eiropā, tad jāmacās tālāk un jāiegūst maģistra grāds.

Tulkam savā būtībā jābūt labestīgi noskaņotam, jāprot komunicēt ar nedzirdīgiem cilvēkiem, jāietek galā ar stresa situācijām, jābūt fiziski veselam, ar lielu interesi par dažādiem sabiedrības procesiem utt. Ļoti liela nozīme ir vispārējam vārdu krājumam, valodas zināšanām. Ir svarīgi, lai tuls spētu brīvi orientēties dažādās jomās –

medicīnā, ekonomikā, lauksaimniecībā, jurisprudencē utt.

Ja tulkam jānododas tulkot kāda konference vai pasākums, tad attiecīgā organizācija vienu mēnesi iepriekš izsniedz materiālus, lai viņš var iepazīties ar tēmu un sniegt tulkojumu augstā līmenī. Ja jātulko vairāk nekā 2 stundas, nodrošina 2 tulkus.

Dažās Eiropas valstīs atsevišķi nodalīti tulki, kas strādā tiesās, policijā un juridiskos birojos. Šo darbu veic tulki ar atbilstošu speciālo izglītību.

Šobrīd Eiropā tulku darbam gatavo arī nedzirdīgus cilvēkus, kuri informāciju pasniedz starptautiskajā zīmju valodā, jo viņi to dara plastiskāk un emocionālāk, tā, ka pat dzirdīgajiem saprotama šī valoda.

JAUNIE TULKI

Ļoti daudzi jaunie tulki, neizturot spriedzi un apvāinojumus, pamet šo darbu. Arī nedzirdīgie klienti sākumā nelabprāt pieņem jaunos, kuri nav tik profesionāli.

Tas iesācējos rada stresu – rodas bailes būt nesaprašiem un pašiem nesaprast, ko klients vēlas. Viņi bieži uztraucas, ko teiks kolēģi, kautrējas no svešiem cilvēkiem, tulkošanas procesā nepārjautā un neapstādina runātāju, kur tas nepieciešams.

Ļoti nepieciešams vecāko kolēģu atbalsts, kas iedrošinātu un motivētu turpmākam darbam. Jaunie, kas divus gadus iztur šo slodzi, parasti strādā arī turpmāk.

Nedzirdīgajiem ir vajadzīgi labi un profesionāli tulki. Tāpēc nepieciešamas regulāras tulku supervīzijas, kvalifikācijas celšanas kursi, semināri utt. ▲

Ar plašāku informāciju par šīs konferences norisi var iepazīties LNS Komunikācijas centra mājaslapā www.lnsc.lv.

VISIEM BŪS JĀPĀRIET UZ DIGITĀLO TELEVĪZIJU

ZIGMĀRS UNGURS

Latvijā, tāpat kā visā Eiropas Savienībā, notiek pāreja no analogās – līdzšinējās TV apraides uz digitālo jeb ciparu TV. Analogā TV ir dārga un novecojusi tehnoloģija, tādēļ valstis visā pasaulē pāriet uz ciparu apraidi. Saskaņā ar Eiropas Savienības prasībām, tam jānotiek, vēlākais, līdz 2012. gadam.

Latvijas Nacionālā radio un televīzijas padome noteikusi, ka LTV programmu analogā apraide Rīgā un tās apkārtnē būs jābeidz līdz 2010. gada 1. aprīlim, bet visā valsts teritorijā – līdz 1. jūnijam.

Konkursā par TV apraides nodrošināšanu digitālajā formātā uzvarējis SIA "Lattelecom", un tā partneris šī pakalpojuma ieviešanā ir VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" (LVRTC).

CIPARU – DIGITĀLĀS TV PRIEKŠROCĪBAS

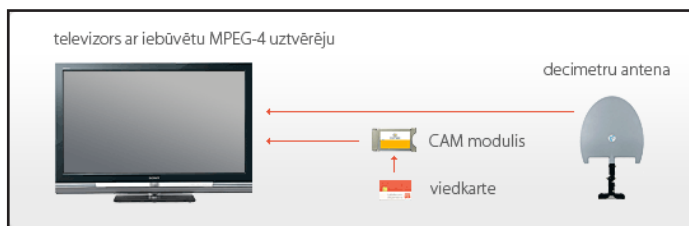
Nodrošināta piedāvāto programmu, arī visu 5 Latvijas kanālu uztveršana visā valsts teritorijā.

Ieviestas noderīgas papildfunkcijas, piemēram, vairāku valodu izvēle, teleteksts un subtitri, elektroniskais TV programmu gids televizora ekrānā, "vecāku slēdzene" (iespēja atsevišķiem kanāliem uzlikt paroli) u.c.

Panākts kvalitatīvāks attēls.

LATTELECOM pašlaik aktīvi piedāvā savus pakalpojumus pārejai uz virszemes digitālo TV. Tiek piedāvātas 3 kanālu paketes: **Bezmaksas** (5 kanāli), **Ekonomiskā** (16 kanāli) – 3,50 Ls/mēnesī, **Pamata** (30 kanāli) – 6,90 Ls/mēnesī.

Bezmaksas pakā var skatīties LTV1; LTV2; LNT; LTV5 un TV3. Lai skatītos šos kanālus, nav jāslēdz līgums ar Lattelecom. Vienkārši vajadzīga decimetru antena un MPEG-4 dekoderis (vai televizors ar iebūvētu MPEG-4 dekoderu). **Bezmaksas kanālu uztveršanai viedkarte nav vajadzīga.** Dekoderu var nopirkt par 39 Ls; esošie Lattelecom klienti var arī to nomāt par 1,98 Ls/mēnesī, slēdzot līgumu uz 24 mēnešiem. *Pieslēgumu shēmas vecā parauga televizoriem, kuriem vajadzīgs dekoderis, un jauniem televizoriem, kuriem ir jau iebūvēts dekoderis, var apskatīt šajos attēlos!*

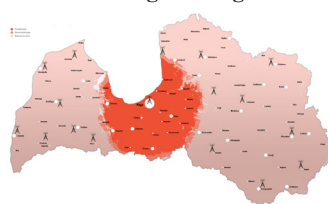
Dekoderus var iegādāties: visos "Lattelecom" klientu apkalpošanas centros – veikalos Rīgā, Valmierā un Daugavpilī, kā arī "Lattelecom" pakalpojumu prezentācijas telpās Bauskā un Jēkabpilī; "RD Electronics" un "Elkor" veikalos tīklos, kā arī vēl 140 vietās visā Latvijā (pilnu veikalu sarakstu, kur var iegādāt dekoderus, var apskatīties www.lattelecom.lv); aizpildot pieteikuma formu internetā: www.lattelecom.lv – sadaļā "Virszemes televīzija"; pasūtīt Klientu apkalpošanas centram pa tālruni 177.

Arī **decimetru antenu** var iegādāties Lattelecom veikalos par 15 – 20 latiem. Vislabāk izvēlēties āra antenu. Tās piedāvā arī citi veikali.

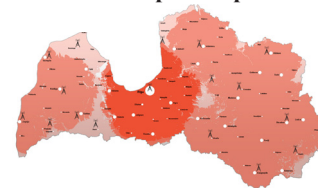
Lai skatītos maksas kanālus paketēs „Ekonomiskā” un „Pamata”, vajadzīga arī **viedkarte** (6 Ls). To ievieto dekoderā. Šajā gadījumā televizoriem ar iebūvētu dekoderu tomēr nepieciešams CAM modulis (*sk. 2. zīm. – cena 26,50 Ls*).

Bezmaksas pakas kanāli jau tagad pieejami visā Latvijā, bet 70 km teritorijā ap Rīgu var skatīties līdz pat 30 kanālus (pārklājuma kartes redzams šajos attēlos).

2. kārta: sākot no
2009. gada beigām

3. kārta: sākot no
2010. gada pirmās puses

● pamata paka ● ekonomiskā paka ● bezmaksas paka

Lattelecom antenas, dekoderus, viedkartes un CAM moduļus var iegādāties Lattelecom veikalos-klientu centros: Rīgā – t/c Spice, 2. stāvā (Lielirbes 29); t/c Alfa (Brīvības gatve 372); t/c Mols (Krasta 46); t/c Origo (Stacijas laukums 2). Valmierā – pilsētas galerijā „Valleta” (Rīgas iela 4). Daugavpilī – t/c Solo (Rīgas iela 9).

Sīkāka informācija internetā: www.lattelecom.lv

Tomēr Lattelecom nav vienīgais risinājums. Digitālo TV piedāvā arī citi operatori.

BALTKOM ir populārs, taču to var pieslēgt tikai ļoti ierobežotā teritorijā. Pārklājuma karti šis uzņēmums nesniedz, tāpēc katram pašam jāinteresējas Baltkom, vai viņa adresēto iespējams pieslēgt. Pašlaik akcijas ietvaros **bez maksas** ir gan kabeļa maiņa vai ievilkšana dzīvoklī, gan pieslēgums un TV uztvērēja nomas maksa, ja noslēdz līgumu uz 24 mēnešiem.

Pakalpojums neattiecas uz papildus pakalpojumiem („Ģimene”, maksas kanāli). Digitālās televīzijas uzstādīšana un pieslēguma punkta izveide privātmājās ir maksas pakalpojums: 16,99 Ls.

Baltkom cenas par kanālu pakām ir šādas: **Micro** (21 kanāls) – 8,51 Ls/mēnesī; **Basic** (65 kanāli) – 12,50 Ls/mēnesī; **Extra** (94 kanāli) – 14,90 Ls/mēnesī. Pieteikties var Baltkom mājas lapā vai šādos klientu apkalpošanas centros:

Digitālo Komunikāciju Centrs: Barona iela 33a (pie Barona centra), Rīgā

Klientu apkalpošanas centrs: Maskavas iela 322, Rīga.

Sīkāka informācija internetā: www.baltcom.lv

VIASAT digitālā televīzija ir pieejama visā Latvijā, ja uzstāda un noregulē antenu (šķīvi) uz dienvidrietumiem – uz pavadoni Sirius, no kura tiek raidīti signāli. **Vajadzīga Viasat antena, dekoderis un viedkarte.**

Pašlaik Viasat ir speciālas akcijas „Izmēģini un izvēlies” cenas: vienreizēja pieslēgšanas maksa 25 Ls, kartes nomas maksa 1 reizi gadā 10 Ls, abonēšanas maksa mēnesī 3,50 Ls, bet dekoderis ir bez maksas.

Šis piedāvājums ir spēkā, slēdzot līgumu ar Viasat uz 36 mēnešiem par Starta paketi. Abonēšanas maksa 36 mēnešus – Ls 3,50 mēnesī. Viedkartes gada maksa Ls 10 (sākot no 2. līguma gada). **Piedāvājums spēkā līdz 2010. gada 31. maijam.**

Viasat piedāvā 3 kanālu pakas. **Starta paketē** ietilpst 6 Latvijas populārākie kanāli un vairāk nekā 20 ārzemju izklaides kanāli, cena 3,50 Ls/mēnesī. **Sudraba paketē** ietilpst 6 Latvijas populārākie kanāli un vairāk nekā 30 labākie ārzemju izklaides, dokumentālie un bērnu kanāli, cena 7,90 Ls/mēnesī. **Zelta paketē** ietilpst 6 Latvijas populārākie

PAR IENĀKUMU DEKLARĒŠANU UN NODOKĻU NAUDAS ATGŪŠANU NO VALSTS

 JURIS KIKURS

Katra persona, par kuru 2009. gadā maksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, var iesniegt gada ienākumu deklarāciju kopā ar čeki par ārstniecības un izglītības izdevumiem kopējā summā – 300 latu un ar čeki par zobārstniecību un plānotajām operācijām neierobežotā apmērā. No šīm summām atmaksā 23 procentus.

Deklarāciju, kurā tiek iekļauti čeki, kas izdoti 2009. gadā, var iesniegt triju gadu laikā, tātad visa šā gada laikā – līdz pat decembrim un vēl 2011. un 2012. gadā savas deklarētās dzīvesvietas VID nodaļā. Pirms tam no darba devēja līdz 1. februārim jādabū Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām par 2009. gadu.

Deklarācijas veidlapas var atrast VID mājaslapā – www.vid.gov.lv. Lai deklarētu minētos izdevumus ir nepieciešama D veidlapa un D4 pielikums – Attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, kur jāaizpilda dažas ailes.

Likums paredz, ka deklarāciju var iesniegt arī par iepriekšējo triju gadu izdevumiem, ja tas nav darīts un čeki saglabāti. Tātad 2010. gadā var iesniegt deklarāciju, attaisnotajos izdevumos iekļaujot pareizi noformētus ārstniecības izdevumu un izglītības atmaksas čekus, kas izsniegti 2007., 2008., 2009. gadā.

Minētajā summā – 300 latos ietilpst maksa par ārsta vizītiem, medicīniskiem izmeklējumiem, ārstēšanos slimnīcā, analīzēm, fizioprocedūrām, kā arī par paša

pirktu veselības apdrošināšanas polisi utt.

Atmaksu nevar saņemt par izdevumiem briļļu vai lēcu, kā arī ārstniecības preparātu, zāļu un vitamīnu iegādei. Neder ne kompensējamo, ne nekompensējamo zāļu čeki.

Toties izdevumus par zobārstniecību un plānotajām operācijām var iekļaut pilnā apmērā. Tas nozīmē – lai cik liela summa pie zobārsta vai par operāciju būtu iztērēta, 23 procentus rēķina no tās visas.

GALVENIE NOSACĪJUMI ATMAKSAS SNĒMŠANAI:

1) *iepriekšējā gadā jābūt maksātam iedzīvotāju ienākuma nodoklim;*

2) *jābūt pareizi noformētiem čekiem – ar vārdu, uzvārdu, personas kodu, ārstniecības iestādes nosaukumu, pakalpojuma veidu un samaksāto summu;*

3) *jābūt pareizi aizpildītai gada ienākumu deklarācijai.*

Bezdarbnieks savus čekus var iekļaut kāda cita strādājoša ģimenes locekļa deklarācijā, par kuru ir maksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Piemēram, ja sieva nav strādājusi

, bet vīram algots darbs ir bijis, vīrs savai deklarācijai pievieno gan sievas čekus, gan bērnu čekus. Atmaksās tikai tik lielu summu, cik lielu ienākuma nodokli vīrs gada laikā būs valstij samaksājis.

Čekus drīkst iesniegt par visiem 300 latiem, atlikušā izdevuma summa pārcelsies uz nākamo gadu. Ja cilvēks atradīs algotu darbu, par viņu tiks maksāts pietiekami liels iedzīvotāju ienākuma nodoklis, tad to deklarācijā varēs atkal iekļaut attaisnotajos izdevumos. Šādā veidā atlikušās summas

uz priekšu var pārcelties piecus gadus, tāpēc čekus noteikti vajag vākt un iesniegt, kaut arī visu attaisnoto izdevumu summu uzreiz nevarēs saņemt atpakaļ.

Vai pensionāri var iesniegt čekus par ārstniecības izdevumiem?

Ja pensionārs saņem pensiju līdz 165 latiem mēnesī, tas nozīmē, ka par viņu nav maksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Pensionāra čekus savā deklarācijā var iekļaut kāds cits no ģimenes locekļiem, kurš strādā.

Ja pensionāram pensija ir virs 165 latiem un no pārsniegtās summas tiek ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, viņš čekus var iesniegt pats.

Ieteicams parēķināt – varbūt izdevīgāk čekus dot iesniegt labāk atalgotiem ģimenes locekļiem. Par ģimenes locekļiem uzskatāmi: vecāki, bērni, mazbērni, laulātais.

Vēl jāatceras: par vienu personu drīkst aizpildīt tikai vienu D4 pielikumu gadā. Tas nozīmē, ka nedrīkst, piemēram, dalīt viena bērna izdevumus uz pusēm. Bet var dalīt bērnus: mamma iesniedz attaisnotos izdevumus par vienu bērnu, tētis – par otru.

Ja kaut kas nav skaidrs, var zvanīt uz informatīvo tālruni 1898 vai vērsties vietējā VID nodaļā pie konsultanta.

D un D4 veidlapas, čekus un deklarāciju var nosūtīt VID pa pastu vai personiski iesniegt savā VID nodaļā pēc deklarētās dzīvesvietas Deklarāciju obligāti jāparaksta pašam iesniedzējam.

Līdz 1. aprīlim uz VID dodas visi tie, kam deklarācijas ir jāiesniedz obligāti, tādēļ labāk turp doties pēc tam visa gada garumā. *VID naudu jāatmaksā triju mēnešu laikā.* (Pagājušajā gadā bija vērojama kavēšanās sakarā ar grūto finanšu situāciju valstī). ▲

UZMANĪBU – JŪSU RĪCĪBĀ PUBLISKIE DATORI

Sociālajā jomā likumi un lēmumi nemitīgi mainās, bet tos svarīgi zināt ikvienam.

To prasmīga un savlaicīga izmantošana lielā mērā spēj ietekmēt mūsu dzīves kvalitāti.

Viena no iespējām biežāk ielūkoties dažādos ziņu portālos internetā!

Rīdzinieku rīcībā patlaban ir publiskie datori divās vietās. Šo pakalpojumu bez maksas varat izmantot:

LNS mītnē Elvīras ielā 19, II stāva gaitenī: darbadienās pl. 9 – 16.

Informācijas centrā Jāņa sētā 5:

Pirmdienās pl. 13 – 19
Otrdienās pl. 10 – 14
Trešdienās pl. 12 – 17
Ceturtdienās pl. 10 – 14

Kultūras centrā „Rītausma” trešdienas ziņu noslēgumā divreiz mēnesī tiks demonstrētas jaunākās videoziņas.

Lai arī lūgti visi interesenti!

... UZ DIGITĀLO TELEVĪZIJU...

un vairāk nekā 50 labākie ārzemju filmu, izklaides un sporta kanāli, cena 9,90 Ls/ mēnesī.

Pieteikties var pa tālruni: 67 060 550 vai Viasat interneta mājas lapā. Sīkāka informācija internetā: www.viasat.lv

IZZI piedāvā digitālo kabeļtelevīziju, tas nozīmē – televīzijas signālu līdz jūsu dzīvoklim un TV uztvērējam pārraida ar kabeļtīkla palīdzību. Vajadzīgs digitālās televīzijas uztvērējs – dekoders, kā arī kabeļa pieslēgums.

Šis pieslēgums iespējams tikai tajās pilsētās un rajonos, kur ir pieejams kabelis (pārklājuma karte attēlā Nr. 5).

Var izvēlēties Bāzes paketi vai Bāzes + jebkuru no 12 interešu paketēm!

Abonējot Bāzes paketi un septiņas tematiskās paketes: Sports, Zinātne, Mūzika, Filmas, Animācija, Pasaule, Russkij – abonēšanas maksa ir 13 Ls/mēnesī. Atsevišķas tematiskās paketes maksā no 2 līdz 7 latiem mēnesī.

Dekoderu var iegādāties uzreiz par 39 Ls vai īrēt par 3 Ls/mēnesī.

Pakalpojumus var pieteikt pa servisa tālruni visu diennakti: Aizkraukle – 65122907; Alūksne – 64381681; Bauskas rajons – 67031000; Balvi, Balvu rajons – 64522680; Druva – 67031000; Jēkabpils – 65223655; Liepa – 67031000; Ludza – 65707054; Madona – 64860977; Pļaviņas – 65122907; Preiļi – 65322602; Rēzekne – 64622122; Skrunda – 67031000; Talsi – 63291333; Viesīte – 65223655.

Ir iespēja sazināties ar IZZI bez maksas, sūtīt e-pastu uz: info@izzi.lv vai uz vietas klientu apkalpošanas centrā **Rīgā, Ieriķu ielā 67a** darba dienās 9:00 – 18:00. Sīkāka informācija internetā: www.izzi.lv ▲

VIENTĪGI MĪLESTĪBA PADARA DZĪVI SKAISTĀKU

IVARS KALNIŅŠ

Februāris ir mīlestības mēnesis. Mīlestība dzīvē var būt dažāda. Var mīlēt cilvēkus, dzīvniekus, arī dabu, tā var skart itin jebkuru un itin visu, kas mums apkārt! Bez mīlestības dzīve neliemas ne tik laba un ne tik skaista. Atbilde ir vienkārša – visu cilvēku dzīves pamatā ir mīlestība, un tas ir tādēļ, ka cilvēks pats savā būtībā rodas tieši no mīlestības.

Cik bieži mēs sakām šos vārdus – „es tevi mīlu”, un cikreiz tos arī saņemam no citiem cilvēkiem? Interesanti, ko par mīlestību domā mūsu cilvēki? Ar „KS” par šo tēmu dalīties piekrita divi jaunieši: Marija Jegorova un Rolands Barkāns. Viņi ir kopā jau septiņus gadus. Marija pašlaik mācās Rīgas 8. Raiņa vakara (maiņu) vidusskolas 12. klasē un vienlaikus strādā veikalā „Drogas” par kasieri – pārdevēju, bet Rolands kādu laiku ir bezdarbnieks.

MĪLESTĪBAS SĀKUMS

Rolandam ir savs uzskats: meitenes ārējam izskatam nav pati galvenā nozīme, svarīgāka ir viņas spēja būt patiesai un noturīgai mīlestībā. Meitenes nereti, vērtējot puisi, priekšplānā izvirza citus dažādus apsvērumus (fiziski dotumi, materiālais nodrošinājums utt.) – tas nav Rolanda stilā. Rolands ieskatījās Marijā, kad vēl mācījies Valmieras skolā un jau toreiz sapratis, ka viņa ir īstā. Marija arī ievērojusi, ka šis puisis bez mitas uz viņu skatās, meklē iespēju iesaistīties sarunās utt. Tēmas sarunām bijušas dažādas, par dzīvi, protams. Marijai netik puīši, kas mīl gari izrunāties par seksu. Šo tēmu kādu gadu viņi vispār neskāra.

Sākumā viņi tikās slepeni. Kādā jaukā vakarā pēc tikšanās pie kāda drauga Marija vēlu pārnākusi mājās un vecmāmiņa prasījusi, kur viņa bija. Tad viņa atklāja, ka tiekas ar savu puisi, un nākamajā dienā Rolandu uzaicināja mājās. Omīte atzina, ka viņš ir labs puisis, tā arī slepenās satikšanās beidzās.

Rolands iestājās Rīgas Amatniecības vidusskolā un Raiņa vakarskolā, bet Marija turpināja mācības Valmieras skolā. Kamēr abi mācījās, tikties varēja tikai brīvdienās. Tas ilga dažus gadus. Un nu tagad abi jau dzīvo kopā Rīgā.

KĀ ATRAST ĪSTO MĪLESTĪBU

Rolands stāsta: „Mīlestība dzīvo dvēselē. Ar to nedrīkst spēlēties, jo tā ir pati nozīmīgākā cilvēka jūtu izpausme, uz kuru balstās visa viņa dzīve, tātad ne tikai tagadne, bet arī nākotne. Ar mīlestību jābūt uzmanīgiem, tā jāglabā un jāsargā. Skolā par to jauniešiem neko nemāca, viņi paši mēģina savā veidā izzināt mīlestības jēgu un būtību: kā tā rodas, kā atrast otro pusīti, kā atšķirt to īsto un vienīgo no citām mīklā jūtām.”

Marija domā: „Bērnībā neesmu guvusi mīlestību no tuviniekiem, tāpēc pati mācījos apzināties, ko nozīmē mīlēt. Mīlestību tā patiesi var sajūst tikai kopā ar mīloto cilvēku. Tā nav kā atvērta grāmata, kuru visi var lasīt un no tās sev kaut ko gūt. Mīlestība izaug no fantāzijām, un attīstās no it kā nenozīmīgiem sīkumiem – acu uzmetieniem, pieskārieniem, dažiem siltiem vārdiem, uzmanības žestiem... Katram cilvēkam ir

Foto: no personiskā arhīva

savs lauciņš – ja tajā ienāk mīlotaits, tad uzreiz jūtams siltums.”

PAR UZTICĒŠANOS UN ATKLĀTĪBU

Rolands uzskata, ka pilnīga uzticēšanās un atklātība var nebūt, jo tas palīdz izvairīties no nevajadzīgām problēmām un saglabāt labas attiecības. Tātad atklātība – tomēr ar mēru, jo pastāvīga klusēšana arī nav nekas labs. Tā ir viņa dzīves skolas mācība.

Vai ir labi dzīvot ar nemīlamu cilvēku? Marija tam kategoriski nepiekrīt un saka, ka tā cilvēks kļūst par zaudētāju. Visu mūžu dzīvot bez mīlestības ir bezjēdzīgi. Ja mīlestība zudusi, labākais risinājums ir šķirties un meklēt laimi citur. Rolands piebilst – bez mīlestības dzīvo parasti aiz aprēķina.

Greizsirdība? Marija atcerējās, ka abu attiecību pirmajā gadā kādā ciemata pieturā viņa sēdēja ar Rolandu un kādu draugu. Garām brauca mašīna un pasignalizēja viņai, Rolands tad bijis greizsirdīgs. Vai ir tik vienkārši veidot attiecības? Jāatzīst, nedzirdīgo kopienā tas ir visai sarežģīti. Cits citu pazīst, kopā izauguši, mācījušies vienā skolā, kopā bijuši vienā sabiedrībā. Ir iespēja agri ieskatīties otrajā pusītē, līdz ar to vienam otru „aizņemt”. Bet tie, kas „nokavējuši”, sūdzas, ka nevar vairs atrast savu mīļo cilvēku.

Bez tam ir arī slikti paradumi – ja kāds pāris sāk saieties, uzrodas cilvēki no malas ar saviem padomiem, parasti sakot par abiem kaut ko sliktu. Šāda negatīva parādība spēj izjaukt daždien jauki iesākušās attiecības. Rolands piemetina, ka puīši savai partnerei parasti izvirza samērā augstas prasības – lai būtu skaistums, gudrība, ideāla komunikācija un nauda. Viņaprāt, labāk meklēt kompromisu – sabalansēt trūkumus un ieguvumus. Tāds būs labākais risinājums.

KĀ ABIEM IZDEVIES SAGLABĀT ATTIECĪBAS?

Rolands domā, ka svarīgi saglabāt abpusēju uzmanību vienam par otru, kas vienīgais stiprina attiecības. Ja ir kādi strīdi, tad padomus vajadzētu meklēt pie pieredzējušākiem cilvēkiem, piemēram, vecākiem, draugiem. Savukārt Marija, lai saglabātu un pozitīvi attīstītu līdzšinējās attiecības ar Rolandu, apmeklēja psihologu, no kura gūst plašāku informāciju, kā attiecības padarīt vērtīgākas, kā pareizi izkļūt no strīdus situācijām utt.

Marija un Rolands novēl visiem pāriem vienmēr būt kopā, lai mīlestība, kas vieno tagad, nezūd, lai dzīvē atcerētos skaistākos mirkļus, kādus izbaudījuši kopā! Lai visiem romantiska Svētā Valentīna diena! ▲

NEDZIRDĪGIE DARBA TIRGŪ: IZDZĪVOTĀJI

✍ ZIGMĀRS UNGURS

Šajā krīzes laikā daudzi no mums palikuši bez darba un bez pierastajām finansiālajām iespējām. Daudzi ir patiesi satriekti, ka vairs nav ierastā darba. Dažiem savukārt ir iepaticies neko nedarīt. Tomēr starp mums ir arī tādi, kuri nekad nav palikuši bez darba. Viņi negaida, kad viņiem to pienesīs klāt, bet paši aktīvi rīkojas, dara, cīnās, pārvar neveiksmes un iet uz priekšu. Viņi palaujas tikai paši uz sevi!

Lasiet intervijas ar diviem šādiem cilvēkiem.

SARUNA AR CELTNIEKMEISTARU PĒTERI KURSĪTI

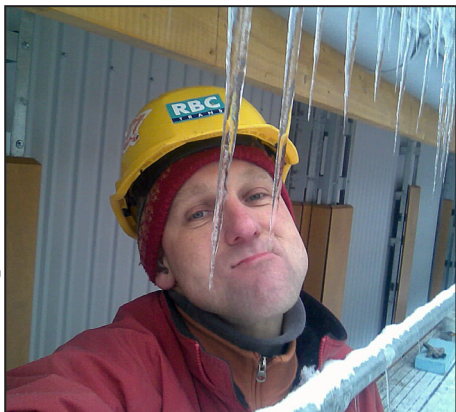

Foto: no personiskā arhīva

○Vai tev pašlaik ir pastāvīgs darbs vai arī izpildi pasūtījumus vai kā citādi strādā?

Jā, ir pastāvīgs darbs SIA „RBC TRANS”, pirms tam strādāju firmā „Mūsu Māja”. Uzņemam arī gadījuma darbus, tad organizēju atsevišķu brigādi.

○Portālā „draugiem.lv” tu raksti, lai pie tevis piesakās amatnieki. Vai tev ir darbs, ko viņiem piedāvāt?

Jā, jau ilgu laiku meklēju kārtīgus amatniekus, kuriem varu uzticēties pat kritiskos brīžos. Man jau ir nācies vilties savos kolēģos, jo paļāvos uz viņiem, bet viņi iegāza ar savu zemo darba kvalitāti un darbu neizpildīšanu noteiktajā termiņā. Pašreiz, tāpat kā pagājušajā gadā, strādājam pie sausās fasādes, arī tagad –15 grādu aukstumā mokāties, lai tikai saglabātu darbu.

Varu teikt, ka pēdējā laikā mums bija nežēlīgs darba režīms – jāstrādā ātri un vēl ātrāk, tāpēc meklēju strādāt gribošus cilvēkus ar noteiktu motivāciju un, protams, bez kaitīgiem ieradumiem. Būs jāērķinās ar to, ka arī sestdienās un svētdienās varbūt jāstrādā, ja nepieciešams. Tātad galvenais – izturība un centība, bet to, kā pareizi veikt darbu pēc jauno tehnoloģiju metodēm, to iemācīšu.

○Tu ieminējies, ka darbu arī tagad, krīzes laikā, var atrast, tikai maksā mazāk. Kā tas pašlaik ir celtniecībā – jomā, kurā tu darbojies? Kāds ir samaksa samazinājums, cik tagad vidēji labs amatnieks var nopelnīt?

Pēdējā laikā ņemu katru darbu, ko piedāvā, tikai pēc tam uzzinu, cik par to maksās, un tad aptuveni izrēķinu, cik varētu mēnesī saņemt, jo ir taču arī jādzīvo, visus ikmēneša maksājumus jānokārto – parāds nav brālis.

○Tātad šīs krīzes laikā jāpieņem jebkurš darba piedāvājums, pat nezinot, cik par to samaksās...

Paveikt darbu jācenšas pēc iespējas kvalitatīvāk un noteiktajā termiņā, protams, ar saviem instrumentiem. Vajag arī konsultēties ar darba devēju par to, kā darbs darāms, vai viņš apmierināts ar izdarīto. Bez strīdēšanās vajadzētu novērst arī defektus, ja darba devējs tāds kaut kur ieraudzīs. Un tikai pēc tam var gaidīt, kad samaksās.

○Tomēr, no otras puses, tas ir diezgan riskanti, var arī nesamaksāt vai samaksāt tikai daļu, vai ne?

Izejas nav – es pats esmu riskējis šādā veidā. Starp citu, arī firmas boss teica, ka labus meistarus grūti turēt, sanāk par dārgu, labāk piedāvāt darbu viduvējiem amatniekiem. Lai gan ir šķietami milzīgs bezdarbs, tomēr pat labus palīgstrādniekus grūti dabūt. Viņi bieži vien tikai izliekas strādājam vai arī vienkārši ir par lēniem.

Es pats esmu ievērojis tādas: tiklīdz priekšnieks prom no objekta, tā apsēžas un spēlē mobilās spēlītes. Bet tas nav izdevīgi meistariem, jo viņiem maksā par gabaldarbu un palīgstrādnieki ar savu lēnīgumu viņus bremzē. Savukārt palīgstrādniekiem maksā par stundām, tāpēc jau stiepj gumiju.

○Kādi pašlaik ir biežākie pasūtījumi: remonts vai privātmāju celšana, vai kas cits?

Par to īpaši neinteresējos, bet mūsu firma jau otro gadu ņem Rīgas Domes pasūtījumus, protams, bijuši arī citādi remonts, ar tiem ņemas cita brigāde. Mūsu brigādē ir ap 20 cilvēku, un tajā ir trīs mūsējie – ar dzirdes problēmām.

SARUNA AR AUTOMEISTARU R.

○Tu esi daudziem zināms autoremonta meistars. Vai krīze ir ietekmējusi tavu darbošanos? Pasūtījumu laikam ir mazāk nekā agrāk?

Jā, tāds laiks, kad notiek samazināšana. Tas bija pagājušā gada septembrī. Lielākā daļa klientu man ir cilvēki, kas strādā celtniecībā. Kad vasaras beigās viņiem aprūkās darbs, tad arī man vairs nebija tik daudz pasūtījumu. Viss saīstīts, nozares ietekmē cita citu.

Tomēr daļēji situāciju glāba tas, ka visiem automašīnu īpašniekiem arī krīzes laikā jāiziet auto tehniskā apskate, ja grib braukt. Tāpēc defektus, ko apskatēs konstatē, brauc pie manis labot.

Tagad cilvēki nāk remontēt tikai smagākas auto vainas – vairs nav kā agrāk, kad naudas pietika un daudzi savu automašīnu lutināja:

pirka jaunus riteņu diskus, labas riepas, lika papildus lukturus, novērsa katru sīkumu. Tagad remontē tikai pašu nepieciešamo, lai varētu droši braukt un iziet tehnisko apskati. Par sīkākām auto vainām neliekas ne zinīs, nepietiek naudas.

○Kas ir tavi pastāvīgākie klienti? Vai jauni nāk klāt? Nedzirdīgie vai dzirdīgie?

Jauni klienti ļoti maz uzrodas. Lielais vairums ir pastāvīgie – gan dzirdīgie, gan nedzirdīgie, kuri jau zina, kā es remontēju, kāda ir samaksa. Tāpēc regulāri brauc tieši pie manis. Ar samaksu tagad arī jābūt elastīgam. Ne visi var uzreiz samaksāt par remontu, biežāk norēķinās pa daļām. Pirmo daļu samaksā uzreiz, pēc tam vēlāk, kad ir nauda. Līdz ar to man apgrozībā ir mazāk naudas, tā ienāk pakāpeniski, nevaru neko droši plānot.

○Vai esi apmierināts ar savu dzīvi un ar savu darbu? Varbūt gribi kaut ko uzlabot?

Esmu apmierināts. Daudziem klājas sliktāk. No otras puses – vienmēr jau var būt arī labāk. Bet esmu reālists un palaujos tikai uz saviem spēkiem, savu darbu un savu profesionalitāti. Par mani var teikt, ka pats darbs mani izmācījis par meistaru: visu esmu apguvis strādājot, no paša pieredzes, neviens mani nav mācījis.

Ko es gribētu uzlabot? Par to jādomā valdībai, kā uzlabot vispārējo ekonomisko stāvokli, lai cilvēkiem būtu darbs un nauda, par ko remontēt savas automašīnas. Tad arī man viss būs.

○Ko tu ieteiktu citiem nedzirdīgajiem, kā lai izdzīvo līdz labākiem laikiem?

Nevaru neko daudz ieteikt, jo katram jau ir savādāk. Man tāda profesija, ka darbs vienmēr atradīsies – vairāk vai mazāk. Domāju, ka galvenais, lai katrs ir labs meistars savā profesijā, tad vienmēr ir lielākas izredzes noturēties virs ūdens. Tāpēc tagad vajadzētu izmantot dažādus kursus bezdarbniekiem, lai paaugstinātu savu kvalifikāciju vai arī iegūtu jaunu profesiju.

○Vai tev šogad iecerēti kādi plāni, piemēram, ceļojums uz ārzemēm vai tamlīdzīgi?

Nē, šim gadam neko īpašu neesmu ielānojis, jo finanses to neatļauj. Protams, man ir savi sapņi, ko gribētu darīt, bet tas būs atkarīgs no vispārējā ekonomiskā stāvokļa valstī. Tāpēc labāk par tiem nerunāšu. Ja maniem klientiem būs darbs un nauda, tad arī man tā visa būs pietiekami, lai savus sapņus varētu realizēt.

○Vai esi kādreiz domājis braukt uz ārzemēm strādāt?

Pašlaik par ārzemēm vairs nedomāju. Bija viens brīdis pirms kāda gada, kad es, tāpat kā daudzi citi, iedomājos, ka varētu aizbraukt uz citu valsti saņemt naudu. Varētu strādāt autoservisā un labi nopelnīt.

Taču apstākļi neļauj. Man ir ģimene, es katru dienu bērnu vadāju uz skolu, kā gan ģimene iztikas šeit bez manis? Tāpēc ātri vien atmetu šo ideju. Gan būs labi arī tepat.▲

MŪŽĪGĀ OPTIMISTE: PRIECĀJAS PAR DZĪVI

 ZIGMĀRS UNGURS, teksts un foto

21. janvārī 1991. gada Barikāžu muzejā notika Baibas Bicēnas grāmatas „BARIKĀŽU LAIKS. APVĒRSUMS” prezentācija.

Baiba ir LNS biedre, agrāk bieži publicējusies arī „Kopsoli”, taču mēs par viņu pašu zinām samērā maz.

Intervijai Baiba piekrita ar noteikumu, ka nerunāsim par viņas personīgo dzīvi.

Baiba, mēs zinām, ka tev patīk rakstīt. Bet – kāpēc? Vai rakstot tu labāk vari sevi izpaust?

Protams, tas ir tieši tā! Runāšana man tik labi nepadodas kā rakstīšana. Turklāt ļoti daudz kas atkarīgs no citiem cilvēkiem: ja viņi mani nemiļīgi pārtrauc, ja sarunājas savā starpā, tad neko jēdzīgu pateikt nevaru, pat ja sakāmā ir daudz. Bet rakstot mani neviens netraucē, tāpēc labprāt iesaistos dažādos forumos un domubiedru grupās. Priecājos, ka vairs vēstules nav jāsūta pa pastu un var rakstīt datorā.

Kādi ir tavi turpmākie nodomi saistībā ar rakstīšanu? Vai varam gaidīt vēl kādu grāmatu?

Jā, esmu sarakstījusi vēl vienu lielu darbu. Tas stāsta par manu nu jau bijušo darbavietu – Preses namu no atklāšanas līdz slēgšanai, tāpat vairāk nekā trīsdesmit gadu garumā.

Arī ar šo darbu jau atgādājušās interesantas lietas. Sāku rakstīt 2005. gadā, un šis darbs turpinājums tika publicēts Preses nama avīzē. Taču nomainījās valdes priekšsēdētājs un avīze tika slēgta. Bet es turpināju rakstīt – ne tikai par darbavietu vien, bet arī par tiem notikumiem Latvijā un pasaulē, kas pēdējo 30 gadu laikā norisinājās. Šis darbs varētu būt vēl lielāks par „Barikāžu laiku.”

Tolaik sagatavoju arī fotogrāfiju izstādi par godu savas darbavietas 30-tajai gadadienai. Ieminējos valdes priekšsēdētājam, ka varētu sagatavot grāmatu. Bet tad uzzināju, ka grāmatu rakstīšot bijušais Preses nama direktors

Kazimirs Dundurs. Pasmējos – kas viņam ko neuzrakstīt, ja darbavietas datorā manuskripta izdruka ir viņa rokās.

Tik traki jau nebija, ka šo manuskriptu kāds vienkārši norakstītu. Nē, tika piedāvāts variants, ka uz grāmatas ir gan mans, gan direktora uzvārds, bet jāņem laukā viss, kas neattiecas uz poligrāfiju. Nebiju ar mieru. Tad par līdzautoru tika pieaicināts populārais rakstnieks Ēriks Hānbergs. Viņu darbs ar ļoti daudzām bildēm tika izdota prezentācijas grāmatas veidā, kuru veikals pat nepārdeva, bet veda uz izstādēm.

Es savu darbu turpināju papildināt. Šajos gados tam pierakstīta vēl viena nodaļa, bet vairāk arī nebūs, jo Preses nama vairs nav. Par otro manuskriptu un tā likstām zina arī tie cilvēki, kas izdeva pirmo grāmatu. Vai izdos arī šo? Pagaidām vēl nezinu.

Man ļoti patika, ka vienu laiku tavā profilā draugiem.lv varēja lasīt devīzi: „Latvijā man viss patīk un nekas nesatrauc.” Ja visi būtu tik nosvērti un patriotiski... Tu laikam neko labu nedomā par tiem, kuri brauc uz svešām zemēm laimi meklēt?

Ja cilvēks vēlas dzīvot labāk un tāpēc vairāk nopelnīt, tad kas tur slikts? Savulaik cilvēki bēga no Īrijas, un ASV ir pilna ar Īru izcelsmes emigrantu pēctečiem. Latvieši brīvprātīgi brauca uz Sibīriju cara laikos, jo viņiem tur solīja zemi. Un padomju laikos netrūka to, kas devās celt BAMu, Tjumeņu,

Sajānu HES un citas dižceltas Sibīrijā un Tālajos Austrumos, jo tur par darbu maksāja vairāk nekā Latvijā. Uz Rietumvalstīm tolaik gribējami nevarēja tikt, tādas iespējas radās tikai atsevišķiem cilvēkiem, bet vairāki (parasti mākslinieki un sportisti) vienkārši aizbēga koncertturneju un sporta sacīkšu laikā. Vai atceraties, ka PSRS kriminālkodeksā bija tāds pants par dzimtenes nodevību? To attiecināja arī uz šiem cilvēkiem, un par nelegālu robežas šķērsošanu draudēja nošaušana.

Tagad brauc, cik un kur vēlies, ja kaut mazums naidiņas kabatā (principā var arī ar stopiem). Lai jau brauc.

Teicienu „Latvijā mums viss patīk un nekas nesatrauc” izlasīju kādā žurnālā stāstījumā par dziedātājas Sandras ģimeni, un man tas iepatikās ar savu optimistu un pretstatu valdošajai vaimanoloģijai. Pieņemu to arī par savējo.

Kas ir pamatā tavam mūžīgajam, nesatricināmajam

optimismam? Vai tu vienmēr tāda esi bijusi? Vai nekad neuzbrūk depresija, nepārņem melanholija?

Depresiju cenšos sev tuvumā nelaist! Vai kādam vajag par vienu čīkstuli vairāk?

Kā tu uztver savas pirmās grāmatas iznākšanu? Tā ir bieza, solīda, laikam ir liels gandarījums? Bet kāpēc uz vāka vai titullapā nav tavas fotogrāfijas?

Par pirmo grāmatu priecājos. Kvalitātes ziņā tā ar laiku ir ieguvusi – ja to izdotu, piemēram, 1993. gadā, droši vien būtu bijuši mīkstie vāciņi, vienkāršs līmētais iesējums. Taču tā būtu nonākusi pie lasītājiem daudz ātrāk.

Bet vairāk priecāšos par otro. Ceru, ka man atkal 18 gadi jāgaida nebūs. Un kas par to, ka nav manas fotogrāfijas – galvenais taču ir teksts!

Kāpēc uz grāmatas iznākšanu bija jāgaida tik ilgi?

Tas ir garš stāsts! Bija uzrakstītas tikai pirmās nodaļas līdz martam, kad uzrakstīto jau devu lasīt citiem cilvēkiem – avīzes *Latvijas Jaunatne* darbiniekiem, Preses nama vadītājiem, arodbiedrības priekšsēdētājam.

Viena no lielākajām problēmām bija, ka tolaik datorus vēl tikpat kā nelietoja, rakstīju uz rakstāmmašīnas un man bija tikai viena kopija. Tātad vienlaicīgi varēju dot lasīt tikai diviem cilvēkiem, bet daži lasīja mēnešiem un darbu ilgi neatdeva atpakaļ – diemžēl vairākkārt notika tā.

Viens tāds gadījums bija jau pirmās daļas rakstīšanas laikā – labākais eksemplārs atradās *Latvijas Jaunatnē*, otru biju iedevusi lasīt kādam žurnālistam. Kad otro eksemplāru pēc krietna laika saņēmu atpakaļ, konstatēju, ka izņemtas daudzas lappuses, turklāt par 20. janvāri, kas bija viena no nozīmīgākajām dienām!

Izrādījās, ka arī šim žurnālistam bija prasīts kaut ko uzrakstīt par šīm dienām un viņš tāpēc parūpējās par špikeri. Labi, vēlāk viņš man tās lappuses tomēr atdeva ar komentāru – es biju pirmais!

KO DARĪT, JA VALSTS NEPILDA KONVENCIJAS PAR INVALIDITĀTI PRASĪBAS

IVARS KALNIŅŠ

Šī raksta tapšanu rosināja laikrakstā „Latvijas Avīze” janvārī publicētā saruna ar 9. Saeimas deputāti, Sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētāju Aiju Barču. Žurnālistes jautājums viņai bija šāds!

Kāda lasītāja, divu bērnu māte, ne reizi atjaunotās Latvijas laikā nav piedalījusies vēlēšanās. Tādā veidā viņa protestēja pret to, ka Saeima neapstiprina konvenciju par invalīdu tiesībām. Cik tālu šobrīd pārvirzījies šis jautājums?

AIJA BARČA „Latvijas Avīze” atbild: „Mēs Saeimā komisijā arī esam divas mammas, kurām ir nedzirdīgi bērni. Konvencija par invaliditāti pēc apstiprināšanas Saeimā stājas spēkā un valstij ir pienākums noteikt laika posmā izdarīt grozījumus likumos. Mēs pagaidām gan nevaram pievienoties visiem tās pantiem, jo nav tik daudz resursu. Konvencija ir mērķis, uz kuru tiekties.”

Saeima šogad 28. janvārī Konvenciju apstiprinājusi. Kas ir šī Konvencija? Un kādi ieguvumi nedzirdīgiem cilvēkiem var būt no tās?

Konvencijas mērķis ir veicināt, aizsargāt un nodrošināt vienlīdzīgas cilvēktiesības un pamatbrīvības visiem invalīdiem, likvidējot visu veidu diskrimināciju.

Visām pasaules valstīm, kuras apstiprināja šo konvenciju, jāapņemas izpildīt visas prasības. Attiecībā uz nedzirdīgiem cilvēkiem Latvijai jānodrošina specifiska informācijas pieejamība, ieskaitot zīmju valodu, vieglās valodas lietošanu un citādi.

Tā jābūt TV programmās, kino, teātrī un citos kultūras pasākumos; visās jomās jānodrošina zīmju valodas tulku pakalpojumi, ieskaitot augstākajās un citās izglītības iestādēs; valstij oficiāli jāatzīst zīmju valodas lietošana, ieskaitot zīmju valodas apguves iespējas un attīstīšanu; jānodrošina efektīva pieeja profesionālās apmācības un darbavietās; jāatbalsta nedzirdīgo kultūras, brīvā laika un sporta pasākumi; jāveic dažādi sociālā atbalsta pasākumi. Visas šādas prasības ievērojot nedzirdīgie cilvēki varētu būt tiesiski vienlīdzīgi ar dzirdīgajiem.

Ko par to domā mūsu cilvēki? Daži nedzirdīgie ļaudis piekrita izteikt savas domas, par to, darīt, lai valsts pildītu ANO Konvenciju par invaliditāti.▲

NADEŽDA JEFREMOVA: Nepiedalīšanās vēlēšanās ir viens no protesta veidiem, kā vispār paust savu neapmierinātību ar valsti notiekošo. Tomēr ir skaidrs, ka ar nepiedalīšanos vēlēšanās viņa nespēs panākt to, ka valsts sāks pildīt ANO Konvenciju. Protams, pašreizējos apstākļos vispār būs grūti kaut ko panākt, it īpaši, ja tas prasīs papildizdevumus no valsts budžeta, taču, manuprāt, par savām tiesībām mums tomēr jācīnās. Šajā gadījumā jāizvērtē, kādus pārkāpumus valsts izdarījusi, jāizvirza konkrētas prasības. Ja valsts nereaģē, tad jāvērsas pie organizācijām, kas aizsargā mūsu tiesības. Tas ir laikietilpīgs process, taču labas lietas nenāk viegli, bet pūles ir tā vērtas.

ANDREJS GUTĀNS: Pēc manām domām, valdība netaisnīgi apcīpusi bērnu pabalstus. Darbojas negatīvi, bērnu vecākus nemotivējoši, kas ir pretstatā citu Eiropas valstu paraugiem. Likumdevējiem jābūt daudz pretimnākošākiem, jo bērnus audzināt ir liela atbildība, tas prasa pastāvīgas pūles un līdzekļus. Man ir saprotams, kāpēc daudzi neiet uz vēlēšanām.

Mūsu valdība domā tikai par savu kabatu un ne par tautas labklājību, kur nu vēl īpaši par invalīdiem. Tie ir pēdējā vietā aiz visiem. Kamēr pie varas esošajiem pašiem ģimenē nebūs problēmas ar bērniem invalīdiem, tikmēr visi šie jautājumi risināsies pārāk virzīsies gausi. Par tādu rīcību nevienu vien vajadzētu atbrīvot no darba vai sodīt par savu solījumu nepildīšanu.

EDGARS VECKĀGANS: Mēs dzīvojam demokrātiskā valstī, un mums pašiem arī jāizvēlas cilvēki, kas pārstāvēs mūsu intereses. Mums jāskatās, vai ievērota Latvijas Republikas Satversme, MK likumi, ANO konvencijas u.c. Jāzina, kas tur rakstīts! Tur viss ir pietiekami detalizēti un skaidri pateikts par cilvēktiesībām. Tās nedrīkst ignorēt, tāpēc mums jācīnās par savām tiesībām. Visiem jāpilda savas valsts likumi. Ja mēs to nedarām, ir slikti...

Piemēram, viņas vietā es piedalītos vēlēšanās, pēc tam cīnītos par nedzirdīgo vienlīdzīgām tiesībām uz kaut ko, piemēram, uz izglītību, darbu u.c. Ja šādu manu ierosinājumu valsts neatbalstītu, tad es vērstos Eiropas Cilvēktiesību tiesā (ECT). Delfi portālā esmu lasījis rakstus par šādiem jautājumiem, kad pilsoņi vērsas pret savu valsti, vainojot to cilvēktiesību diskriminācijā.

INETA ASKOĻSKA: Manas domas ir, ka vajadzētu visām invalīdu organizācijām, arī māmiņām, apvienoties vienā gājienā un doties pie Saeimas piketēt.

Izvirzot savas prasības, Nedzirdīgo savienība, kā arī pārējās invalīdu organizācijas, kopā apvienojušās, varbūt varētu ko mainīt invalīdu, arī māmiņu dzīvē.

Kāda jēga likumiem, ja valdība tos nepilda!?

MŪŽIGĀ OPTIMISTE...

Zināju, ka viens no pirmajiem kaut kādu krājumu gatavoja izdot *Tēvzemes Avīzes* redaktors, aizrakstīju viņam. Neatbildēja. Ap to laiku jau bija parādījušies publiski pieejami kopētāji, kur par maksu varēja darbu nokopēt. Katrs eksemplārs – vairāk nekā 300 lapu – man maksāja apmēram mēnešalgu, kopēju pa daļām. Taču vismaz varēju atļauties dot vēl dažiem cilvēkiem. Vienu eksemplāru iedevu Preses nama apgāda vadītājam, bet ar viņu galīgi nevarēju sarunāties. Nezinu, kur šis eksemplārs palika.

Vienu palūdzu iedot avīzei

Elpa, kuras redakcija atradās ar *Kopsoli* vienā ēkā. Kas ar to notika, arī nezinu. Sāka veikties tad, kad vēl citu eksemplāru aiznesu uz Tautas frontes mītni, tur teksts tika salikts datorā. No radio par manu darbu bija uzzinājis bijušais kara žurnālists Modris Ziemeņš, kas palūdza atļauju iekļaut fragmentus savā grāmatā. Atļāvu. Būtiskākais pagrieziens notika tad, kad par savu darbu biju pateikusi vēsturniekam Andrim Tomašūnam, kurš manuskriptu izlasīja un ieteica iedot to Valdim Klišanam *Zvaigznē*.

Tā arī izdarīju, un tā mans darbs sāka savu ceļu pie lasītāja.

NO BAIBAS BICĒNAS PROFILA INFORMĀCIJAS INTERNETA PORTĀLĀ DRAUGIEM.LV:

Par mani? Mūžīga optimiste. Arī tagad, jo dižkibeles nāk un aiziet, bet mēs paliekam. Ļoti atšķirīga no citiem. Galva vienmēr pilna ar visādām idejām. Dažreiz riskēju. Un man patīk darbs pie dažādiem dzelžiem, par ko citi varbūt noskurinās.

Man patīk viss, kas dzīvē ir labs! Vasarā labprāt ceļoju, peldos līdz pat vēlam rudenim un izbraucu kaut kur pie dabas.

Ziemā es sēžu, lasu un rakstu, bet varu arī paslidot un paslēpt... Varat droši aicināt kompānijā!

Mani interesē arī vēsture, žurnālistika, politika, socioloģija, literatūra, sports, tūrisms un vēl daudz kas! Citiem ieteiktu neko neņemt galvā un priecāties par dzīvi! ▲

RĪGAS NEDZIRDĪGO BĒRNU INTERNĀTPAMATSKOLAI – 170 GADI

✍ VERONIKA DZALBE, RNBIS skolotāja

2010. gada 21. februārī mūsu skolai – Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskolai – 170. dzimšanas diena. Jau pirms krietna laika sākām kalt jubilejas svinību plānus, bet...

2009. gada 11. augustā Rīgas dome skolu reformas ietvaros nolēma neuzturēt ēkas privātpašniekiem un **no 2010. gada 1. decembra Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskolu pārcelt no A. Čaka ielas uz ēku Graudu ielā 21 (Pārdaugavā).** Internāta ēka ir Latvijas Nedzirdīgo savienības īpašums, kurā šobrīd mitinās 78 skolēni. Rīgas dome īpašniekam tikai par internāta telpu īri, neskaitot izdevumus par siltumu, elektrību, ūdeni u.c. pakalpojumiem, maksā vairāk nekā 70 tūkstoši latu gadā. Tā ir ļoti liela nauda, tāpēc skolai šīs telpas jāatstāj.

Līdz ar to skolas jaukā, skaisti izsapņotā 170 gadu jubileja tiks atzīmēta 24. februārī ļoti klusi – skolas ietvaros. Krīze ...

Grūtos brīžos dažkārt palīdz pārdomas un atmiņas. Īpaši daudz ziņu par vienu no vecākajām Eiropas nedzirdīgo bērnu skolām saglabāties nav, bet izsekot vēstures faktiem ir savā ziņā interesanti un noderīgi.

Skolas pirmsākumi meklējami ap 1800. gadu. Tajā laikā bagātākie Rīgas tirgoņi un augstākie valsts ierēdņi, kuriem bija nedzirdīgi bērni, speciāli uzaicināja no Vācijas skolotājus, kas viņu bērnus mācīja mājās. Eiropā šajā laikā jau bija 12 kurlmēmo skolas.

Latvijā pirmo nedzirdīgo bērnu izglītības iestādi – Rīgas kurlmēmo bērnu skolu – nodibināja vācu literāri praktiskā biedrība. **Skola tika atvērta 1840. gada 21. februārī,** un to uzturēja minētā biedrība. Mācības notika tikai vācu valodā. Skolai nebija savu telpu, skolēnu skaits arvien pieauga, tādēļ gandrīz katru gadu nācās mainīt skolas atrašanās vietu.

1890. gada 25. februārī samērā plaši tika svinēta skolas pastāvēšanas 50 gadu jubileja. Tad arī plašāka sabiedrība uzzināja vairāk par kurlmēmo skolu, tās centieniem un vajadzībām. Sākās sekmīgs dāvinājumu un ziedojumu vākšanas laiks.

1894. gadā, pateicoties skolas ilggadējā direktora Eduarda Inzelberga enerģijai un neatlaidībai, vācu biedrība par saziedotiem 1000 rubļiem nopirka 644 m² lielu gruntsgabalu Marijas ielā 40 (vēlāk – Marijas ielā 42, tagadējā A. Čaka ielā 42).

1898. gadā ceļotājs un žurnālists Šveinfurts skolas vajadzībām ziedoja 20 tūkstošus zelta

rubļu. Un sākās skolas ēkas celtniecība.

Jaunā skola tika iesvētīta 1899. gada 30. augustā. Skolā uzsāka bērnus tikai no Rīgā un Rīgas apkārtnē dzīvojošām turīgu pilsoņu ģimenēm, kuras varēja nodrošināt saviem bērniem pilnu pansionu (dzīvošanu un uzturu). Internāta nebija.

1900. gadā Rīgas skolā mācījās 54 nedzirdīgi skolēni 6 skolotāju vadībā. Baltijā šajā laikā skolas apmeklēja tikai aptuveni ceturtdaļa (26,5%) no visiem nedzirdīgajiem bērniem.

Skola attīstījās, un 1914./1915. mācību gadā tajā jau mācījās 80 skolēni.

Grūtības skolas darbā sākās 1. pasaules kara laikā. Trūka līdzekļu skolas uzturēšanai, strauji samazinājās skolēnu skaits. Tika ieteikts pāriet uz krievu mācību valodu vai skolu slēgt. Skolas darbība pārtrūka un atsākās tikai pēc kara.

1919. gada 1. februārī skolu pārņēma Rīgas pilsētas pašvaldība. Tika atvērta jauna 1. klase ar latviešu mācību valodu, saglabājot arī klases ar vācu mācību valodu (līdz 1936. gadam).

1923. gada 1. oktobrī pie skolas tika atvērts internāts kara laikā bez vecākiem palikušiem bērniem. Arī ļoti trūcīgu vecāku bērnus uzsāka pilnīgā valsts apgādībā.

1939. gadā no 1. līdz 10. klasei 14 pedagogu vadībā mācījās 76 audzēkņi. Viena audzēkņa uzturēšana internātā izmaksāja 462 latus, bet viens skolas – internāta audzēknis izmaksāja 937 latus.

Pēckara - padomju gados visi skolēni pārgāja pilnā valsts apgādībā un par brīvu saņēma mācību grāmatas, apģērbu un ēdināšanu. 1949./50. mācību gadā skolā bija 14 klašu komplekti ar 153 skolēniem, no kuriem 121 dzīvoja internātā.

1966. gada 1. septembrī tika atklāta par LNS līdzekļiem jaunuzbūvētā internāta ēka.

Pēc 1990. gada pārmaiņām valstī skola turpina savu darbu, izmantojot jaunās iespējas. Skolēni ir daļēji valsts apgādībā. Tas nozīmē, ka mācības, ēdināšana un dzīvošana internātā nav jāapmaksā vecākiem. Arī nedzirdīgo skolēnu dzīvē

ienāk un sāk realizēties jēdzieni „integrācija” un ”iekļaujoša vide.” 2006. gadā tika ielikti pamati jaunas skolas būvei Juglas ezera krastā Murjāņu ielā, taču līdzekļu trūkuma dēļ būvniecība apturēta.

Šogad no 1. līdz 12. klasei mācās 128 skolēni no 38 pašvaldībām, sākot no Rīgas, beidzot ar Ventspili, Liepāju, Ludzu, Gulbeni, Daugavpili. Mācību procesu nodrošina 65 pedagogi, tajā skaitā 7 ar dzirdes traucējumiem, un 43 saimnieciskā personāla darbinieki. Gandrīz visiem skolotājiem ir augstākā surdopedagoģiskā izglītība, bet 4 vēl mācās. 19 skolotājiem ir pedagoģijas maģistra grāds.

Skola jau vairāk nekā 10 gadus nodrošina 3 speciālās izglītības programmas, līdz ar to visi audzēkņi var iegūt pamatizglītību atbilstoši spējām, veselības stāvoklim un attīstības īpatnībām. Visās klasēs ir datori un internētpieslēgums.

Par iespēju iet līdzī laimam esam pateicīgi Baltijas Bērnu fondam un Pestīšanas Armijai Zviedrijā. Brīvā laikā saturīgai pavadīšanai šobrīd skola piedāvā 7 interešu izglītības pulciņus – ādas plastikas, keramikas, vizuālās mākslas, apģērbu šūšanas un modelēšanas, deju, kultūrvēstures un sporta pulciņus.

Mūsu absolventi turpina mācības Jūrmalas profesionālajā vidusskolā, Rīgas Amatniecības vidusskolā, Rīgas Raiņa vakara vidusskolā, Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā, Cīravas un Barkavas arodvidusskolās, Kuldīgas uzņēmējdarbības tehniskajā skolā, kā arī citās mācību iestādēs mūsu valstī un ārzemēs. Mēs visi priecājamies par viņiem.

Dzīve turpinās, rakstot skolas vēstures lappusēs nākamās rindas. Lai mums visiem veicas!

Izmantoti fakti no bijušās skolotājas Irēnas Dilānes sastādītā jubilejas prospekta „Rīgas nedzirdīgo bērnu internātskola. 1840 – 1990” un Leonoras Morozovas maģistra darba pedagoģijā „Surdopedagoģijas attīstības tendences Latvijā.”

Foto no skolas un Dzintara Stepāna personīgā arhīva. ▲

UZMANĪBU!

Pēc skolas absolventu lūguma ir iecerēts pavasara pusē rīkot Absolventu salidojumu, kas reizē būs arī atvadas no iemīļotajām skolas telpām Čaka ielas 42. namā.

BOULINGĀ JAU ZINĀMI ČEMPIONI

 ZIGMĀRS UNGURS

Ir noskaidroti Latvijas labākie nedzirdīgie bowlinga spēlētāji 2010. gadā. Kungu grupā – **SERGEJS VOROBJOVS** (SK „Nedzirdīgo bowling”), bet dāmu grupā – **ILONA OZOLA** (SK „Nedzirdīgo bowling”).

Bowlinga turnīrs norisinājās divās kārtās. Vispirms 16. janvārī bowlinga sporta centrā „Bowlero” notika pusfināls, kurā vīriešu konkurencē piedalījās 32 dalībnieki no sporta klubiem „Nedzirdīgo bowling”, „Liepava”, „Tālavas NS”, „Zaļā paparde” un „ŠaDa”.

Pusfinālā 6 spēlēs visvairāk punktu izcīnīja Aleksejs Smirnovs (1293 punkti), S.Vorobjovs (1288 punkti) un Aleksandrs Linišs (1097 punkti). Vislielāko punktu skaitu vienā spēlē ieguva Sergejs Vorobjovs – 244 punkti. Finālam kvalificējās 12 dalībnieki.

Sieviešu konkurencē pusfinālā piedalījās 19 dalībnieces. **Pirmo vietu 6 spēlēs ieguva Ilona Ozola ar 910 punktiem.** Otrajā vietā Mairita Reinholde (897 punkti), bet trešajā Līva Vaivade (854 punkti). Sešas labākās dalībnieces kvalificējās finālam.

Fināls vīriešiem un sievietēm notika 6. februārī šajā pašā vietā. Vīriešu konkurencē visvairāk punktu savāca **Sergejs Vorobjovs (1350)** un kļuva par 2010. gada čempionu. Viņam arī sacensību lielākais punktu skaits vienā spēlē – **258 punkti.** Otrajā vietā **Aleksejs Smirnovs** (1179 punkti), bet trešajā – **Aleksandrs Linišs** ar 1117 punktiem.

Sieviešu konkurencē atkal neapstrīdama favorīte bija **Ilona Ozola, kura uzvarēja ar 1027 punktiem,** viņai arī lielākais punktu skaits vienā spēlē – **200.** Otrajā vietā – **Mairita Reinholde** ar 815

LABĀKIE ŠAUTRIŅU METĒJI

Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas mazajā zālē **2010. gada 30. janvārī** norisinājās LNSF balvas izcīņa šautriņu mešanā. Vīriešu konkurencē piedalījās 9, bet sieviešu – 5 dalībnieces. **Ar 7 punktiem uzvarēja Lāsma Mize** no sporta kluba „Tālavas NS”, otrajā

vietā atstājot **Eleni Vorobjovu** („Nedzirdīgo bowling”) – 7 punkti. Trešo vietu ar 5 punktiem ieguva **Inita Puhovska** („Tālavas NS”).

Vīriešu konkurencē balvu izcīnīja **Aleksejs Smirnovs** („Nedzirdīgo bowling”) ar 16 punktiem. **Aivis Grāvītis** no „Tālavas NS” ieguva otro vietu (14 punkti), bet **Sergejs Vorobjovs** („Nedzirdīgo bowling”) ar 14 punktiem palika trešais.

KURAM LIELĀKĀ ZIVS?

Babītes ezerā 23. janvārī notika Rīgas nedzirdīgo meistarsacīkstes zemledus makšķerēšanā. Tajās piedalījās 12 dalībnieki. **Pirmo vietu ieguva Ilmārs Dombrovskis,** kura noķerto zivju kopējais svars bija 5,180 kg. Otrajā vietā Pēteris Ločmelis ar 2,380 kg, bet trešajā – Igors Kurzenkovs ar 2,360 kg.

Vislielāko zivi, kura bija 33 cm gara un 540 gramus smaga, noķēra piektās vietas ieguvējs **Aleksandrs Romanovs (attēlā).** ▲

ASV: DZĪVES CEĻŠ – NO BANDĪTA PAR LABO ZĒNU

Gandrīz katrs no mums pazīst kādu, kuru dzīve nostādījusi nopietnas izvēles priekšā. Ar to arī mums nākas saskarties, bet, iespējams, nevienam no mums šāds pārbaudījums nav bijis tik nopietns kā Džoam Ofiu no Ankoridžas (Aļaskas štats /ASV).

SPORTA ARĒNĀ

Kad Džošs nav universitātē ASV galvaspilsētā Vašingtonā, viņu var sastapt, cīnoties Salivena arēnā Aļaskas cīņas mākslas čempionātā.

Tur redzama īsta cīņa: skan aprauti izsaukieni, veiktas kustības – tā ir izrāde visām maņām.

Džoša pretiniekiem jāreķinās, ka ringā viņiem neklāsies viegli un būs jāiztur vairāki smagi raundi.

„Tas, ka mans brālis nedzird, ir gandrīz vai priekšrocība,” saka viņa māsa Lavea. *„Viņš atšķiras no dzirdīgajiem cīkstoņiem ar savu savaldību un mieru, jo citi dzirdīgie pirms sacensībām nervozē, dzirdot skatītāju izraisīto troksni.”*

„Džoša līdzjutēji zina, ka troksnis jāsaņem pēc iespējas lielāks, tāpēc ka viņš spēj sajust tikai dārdonu,” saka arēnas īpašnieks Bobs Lesters.

Vakaros, kad Ofiu jācīnās, labāk nerādīties viņa tuvumā. *„Viņam ir smagas un ļoti ātras rokas – cieņu izraisošs sportists,”* tā par Ofiu izsakās kāds dedzīgs viņa fans.

„Es neciešu, ka pretinieki slikti jūtas, ja jācīnās ar nedzirdīgo,” saka pats Ofiu. *„Es drīzāk uztraucos par tiem, kurus esmu ieradies sakaut.”*

SITIENI PĀRDOMĀM

Viņš ir saņēmis pāris smagu sitienu arī dzīvē. 2006. gadā Ofiu uzzināja, ka kaušanās un vardarbība var beigties ar ļoti smagām sekām. Tajā laikā viņš bija jauniešu bandas dalībnieks un ieradās kādās mājās atbērties par to, ka bija izraidīts no ballītes.

Tieši viņš bija tas, kurš ar spēku uzlauza parādes durvis, iekļuva savrupmājā un sāka sist minētās ballītes viesus.

Nokļuvis ļoti smagā situācijā policijā, Ofiu nolēma mainīt savu dzīvi un fizisko spēku izmantot pozitīvākā virzienā – dalībā jauktajā cīņas mākslā.

Tā bija lieliska izeja, lai nesagādātu sev jaunas nepatīkšanas, izlādējot savu agresivitāti atļautā veidā, kas nekaitē sabiedrībai.

KĻŪST PAR LABO ZĒNU

Dažus gadus vēlāk Džošs iestājās Galaudetas Nedzirdīgo universitātē, kur sastapa arī savu līgavu. *„Viņa man teica – gribi būt kopā ar mani, tad kļūsti par labu zēnu,”* stāsta Ofiu. Un viņš tieši tā arī rīkojās. Saviem studiju biedriem viņš kļuvis par īstu autoritāti un

padomdevēju, iesaka tiem pozitīvāk raudzīties nākotnē, aizmirst par pagātnes pārkāpumiem.

Ofiu sasniedzis to, ko vienmēr vēlējis. *„Tagad esmu laimīgs,”* viņš saka, *„man ir dēls un sieva. Esmu smagi strādājis, lai kļūtu par to, kas esmu. Es visiem saku – arī jūs to varat. Un nedzirdīgie arī to var!”* Pēc mācībām Ofiu plāno uzsākt karjeras padomdevēja darbu nedzirdīgo vidusskolā. ▲

*No interneta materiāliem
sagatavojis PĒTERIS VILISTERS*

MASKU BALLE MOTIVĒ IESAISTĪTIES ARĪ CITĀS AKTIVITĀTĒS

Ieguldījums tavā nākotnē

Eiropas Sociālais
fonds

Eiropas Savienība

IVARS KALNIŅŠ

Masku balle ir neaizmirstams notikums, kurš sākas no pirmā ciemiņa ierašanās. Katrs, kurš ienāk telpā, tiek sagaidīts ar ovācijām un smieklu jūru. Masku balle – tā vienmēr rada īpašu noskaņu! Šogad pirmie šādu pasākumu projekta „Klusuma pasaule” ietvaros organizēja daugavpīlieši un rēzeknieši 23. janvārī.

Foto: E. un I. Čaikas

Daugavpīlī notika tematiskais pasākums "Tikai draugi tiekas". Tam par godu bija darināti daudzi fantastiski tērpi: klauni, feja, tīģeri utt. Katrai maskai bija jāparāda un jāizstāvē sevi publiski: jādejo, jānotēlo pantomīma, jāuzdod mīkla. Pasākuma dalībnieki tika iesaistīti dažādās aktivitātēs – jautrās atrakcijās, spēlēs un dejās. Pasākums noritēja jautrā gaisotnē.

Arī rēzeknieši ieradās savas biedrības tematiskajā pasākumā „Masku balle”, lai kopīgi priecātos. Par to informē **Mārite Truntika** no Rēzeknes: šogad bija interesantas maskas: Jautrā meitene, Simpātiskā dāma, Pavārs, Pirāts u.c. Tās vēroja un novērtēja skatītāji. Pats galvenais – visiem bija jāiejūtas savos tēlos. Vislielākās ovācijas un aplausus

Foto: I. Fomina

izpelnījās Simpātiskā dāma un Jautrā meitene. Pēc skatītāju vērtējuma 1. vietā Jautrā meitene (I. Geduša), 2. Simpātiskā dāma (A. Vindačs), 3. Geiša (E. Geduša), tālāk Kaķīte Mince (M. Truntika), Šefpavāre (L. Makuža), Pirāts (R. Baikovs).

Pēc masku parādes sekoja atraktīvas aktivitātes un dejas. Pasākuma apmeklētāji atzina, ka bija interesanti un jautri atpūsties kopā ar draugiem, biedriem, kā arī smelties idejas nākošajai reizei, kad biedrībā atkal būs šādas tikšanās.

No Liepājas ziņo A. NIKIFOROVŠ

30. janvāra vakarā arī liepājnieki rīkoja masku balli – karnevālu. Sākums bija paredzēts piecos vakarā, bet visi tādi nepacietīgi – sāka pulcēties jau krietnu laiciņu agrāk.

Viss sākās ar lieliu izbīli sanākušajiem – pasākumā iemaldījās galīgi noplisis un nosalis klaidonis ar pamatīgu „zilumu” uz acs. Pēc pamatīgas izskaidrošanās ārā dzīšana nenotika un klaidonim viszēlīgi atļāva palikt siltumā un zem jumta. Labi, ka tā, jo vēlāk izrādījās, ka par „bomzi” uz karnevālu bija pārgērbies viens no pasākuma apmeklētājiem.

Bija arī vēl visādi citādi viesi: gan Meitene – citplanētiete, gan Supergotiņa, Ruksītis-duksītis un citi multfilmu varoņi. Neiztika arī bez arābu Teroristes-šahidas, Klusā spiega un Niknās apkopējas. Raibā un laikmetam atbilstošā kompānija iesaistīja visus jautrās spēlēs. Maskas iejutās un uzstājās savos tēlos,

un tā laiks pagāja ļoti ātri. Beigās tika sveiktas labākās maskas: Supergotiņa – G. Paņko, Meitene no citas planētas – I. Vilciņa un Klaidonis – A. Nikiforovs.

Vienprātīgs bija visu atzinums – vajadzētu biežāk rīkot šādus pasākumus, kas attīsta nedzirdīgu fantāziju un izdomu, kā arī drosmi uzstāties savu biedru priekšā. Kas gan vēl vairāk motivē iesaistīties kopīgās aktivitātēs. Un ja vēl tevi par to paslavē!

Jāsaņem dūša – un uz priekšu! ▲

MĪĻI SVEICAM!

Mīlestība, prieks, miers, pacietība, laipnība, uzticība, lēnprātība, godprātība, atturība, satiecība, savaldība, veselība – lūk, lietas, kas dara cilvēku laimīgus pašus un arī tos citus, ar kuriem viņi kopā. Lai tās piepilda jūsu un jūsu mīlo cilvēku dzīvi!

85

19. III JOSIFS LUBGINS,

Rēzeknes biedrība

29. III RAIMONDS LĪDAKS, Rīgas

80

15. III ERNESTS LEMEŠONOKS,

Rēzeknes

23. III VIKTORS BUTKĀNS, Rīgas

75

3. III JĀNIS CIPRUS, Rēzeknes

70

3. III ANNA JEKIMOVA, Smiltenes

15. III JĀNIS BIRGELIS, Kuldīgas

65

23. III MĀRA RIKENA, Rīgas

29. III JELENA LAZDIŅA, Rīgas

30. III HARIJS RENCIS, Rīgas

60

6. III IRINA LŪSE, Rīgas

11. III DZINTRA SJAKSTE, Rīgas

20. III IRĒNA LĀCE, Rīgas

55

23. III HELMUTS DIMANTS, Rīgas

Iepazīsimies

Man 30 gadi, esmu vienkārša sieviete, dzīvoju laukos.

Vēlos iepazīties ar jauku, sirsnīgu un patīkamu vīrieti (30 - 33 gadi).

Gaidīšu SMS: 28487603

Īpašais sveiciens

Skaiti savas nakts pēc zvaigznēm,
bet ne pēc ēnām.

Skaiti savu dzīvi pēc smaidiem,
bet ne pēc asarām.

Un ar prieku katrā dzimšanas dienā

Skaiti savu vecumu pēc draugiem,
bet ne pēc gadiem.

Sveicam VARI STRAZDIŅU 50 gadu jubilejā!

SK "Tālavas NS" sporta draugi

"Ja tu nespēj pats starot, nestāvi
gaismai priekšā citiem." Ļ. Tolstojs

NĀKAMĀIS NUMURS 17. MARTĀ

UZMANĪBU!

Rīgas sporta klubs „Nedzirdīgo sports” aicina kluba biedrus uz 13. kopsapulci. Tā notiks **27. februārī pl. 11 Rīgā, kultūras centrā „Rītausma”, Kandavas ielā 27.**

Dalībnieku registrācija sāksies pl. 10.15.

Sapulcē varēs piedalīties tie, kuri nomaksājuši kluba biedru naudu Ls 5 par 2010. gadu. Sapulcē pēc valdes un revidenta ziņojumiem būs debātes, bet pēc tam jaunas valdes un revidenta vēlēšanas.

UZMANĪBU!

Sakarā ar
"Prāta spēles"
koordinators

E. Veckāgana

aizņemību vēl nav
apkopot rezultāti.
Redakcija atvaidina un
cer kavēšanos novērst
nākamajā numurā.